

Utlåtande 2016:160 RII (Dnr 145-646/2016)

Biblioteksplan för Stockholms bibliotek 2016-2020

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Biblioteksplan för Stockholms bibliotek 2016-2020 godkänns enligt bilaga 2 till utlåtandet.
2. Strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015, dnr 328-1296/2011, upphör att gälla.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Ärendet

Bibliotekslag (2013:801) ålägger alla kommuner och landsting att anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet. Arbetet med en ny biblioteksplan för Stockholm har letts av kulturförvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen och Kulturhuset Stadsteatern.

Beredning

Ärendet har initierats av kulturnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, samtliga stadsdelsnämnder och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret anser att biblioteksplanen harmonierar med strukturplanen för biblioteken och satsningen Bibliotek i rörelse. Stadsledningskontoret tillstyrker förslaget till strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2016-2020.

Socialnämnden ställer sig positiv till biblioteksplanens inriktning och vision och noterar särskilt planens fokus på att verka för en likvärdig tillgång till biblioteksverksamhet i staden, att nå nya användare till biblioteket samt att möta användares olika behov.

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till biblioteksplanen. Planen ger organisationerna möjlighet att arbeta vidare utifrån de strategiska riktlinjer som ges och utveckla sina verksamheter.

Äldrenämnden ser positivt på den roll som biblioteksverksamheten planeras ha för de närmaste fem åren i Stockholm. Vidare påpekas att äldres och yngres intressen inte behöver stå i motsatsförhållande till varandra. Tvärtom kan äldres behov och intressen uppmärksammas och dessutom också vara till gagn för att locka fler till läsning.

Bromma stadsdelsnämnd ser positivt på biblioteksplanens prioriteringar, på utvecklandet av demokratiska utrymmen, samt att även barn, unga och de som befinner sig långt ifrån biblioteken prioriteras i biblioteksverksamhetens utveckling. Vidare föreslås en utveckling av samhällsvägledning och medborgarkontor men där man även bevarar bibliotekariens nuvarande arbetsuppgifter. Ett tydliggörande behövs av ansvarsfördelningen mellan kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ser positivt på att stadens vision för biblioteken håller siktet på hur biblioteken ska kunna arbeta med sitt kärnuppdrag och sin inriktning.

Farsta stadsdelsnämnd anser att planens utvecklingsområden väl kommer att möta de behov som Stockholm och alla stockholmare har av ett bibliotek mitt i byn med fokus på användaren i centrum.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ställer sig positiv till planen och poängterar att det är viktigt att biblioteken finns på platser där invånarna vistas. Förvaltningen efterlyser därför någon form av bibliotek och mötesplats i Liljeholmen gärna med fokus på unga.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ser positivt på att biblioteken utvecklas och att barn, unga och boende i ytterstaden prioriteras. Biblioteken har en samhällsservicefunktion, men det är inte dess primära uppdrag. Ett samarbete med samhällsvägledare förordas därför, samt en större tydlighet vad gäller bibliotekspersonalens kompetens och ansvarsområden.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att planen saknar konkretion och svarar inte på viktiga frågor om prioriteringar. Planen ska visserligen följas av flera andra dokument, men eftersom den ska antas av kommunfullmäktige och ha karaktären av styrdokument bör den enligt nämnden omarbetas.

Norrmalms stadsdelsnämnd ställer sig sammantaget positiv till utveckling av biblioteken, särskilt gällande utökad uppsökande verksamhet och digitalisering sett ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att förslaget till biblioteksplan ger utrymme för ett utökat samarbete, både utifrån att barn och unga prioriteras och målet att nå nya användare.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd ser positivt på den föreslagna biblioteksplanen, i synnerhet dess fokus på "biblioteket mitt i byn" och att de lokala biblioteken ska vara det lokala navet för samtal och demokratiutveckling i lokalsamhället.

Skärholmens stadsdelsnämnd ser positivt på att kulturförvaltningen genom Stockholms bibliotek agerar för en sammanhållen stad och för att minska skillnader mellan människor i stadens olika delar. De anser vidare att planen är en god utgångspunkt för det vidare arbetet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ser positivt på att planen bygger på rapporten Skillnadernas Stockholm. Barn och unga prioriteras, därtill även likvärdig tillgång till biblioteksverksamhet i staden oavsett läsvana, deltagande i samhället eller kunskaper i svenska. Stadsdelen saknar dock fokus på funktionsnedsatta som en prioriterad grupp, samt tydlighet vad gäller på upprustning av lokaler för implementering av planen.

Södermalms stadsdelsnämnd ställer sig sammantaget positiv till utveckling av biblioteken, särskilt gällande den utökade uppsökande verksamheten och digitalisering sett ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Älvsjö stadsdelsnämnd är positiv till biblioteksplanen och det sätt biblioteket beskrivs ska utvecklas i relation till en växande stad med stor inflyttning.

Östermalms stadsdelsnämnd är positiv till det arbete som planen beskriver för att komma i kontakt med nya användare. Vidare finner de att särskild fokus bör läggas vid ungdomars användande, tillgängliggörande av bibliotekslokalen fysiskt som psykiskt, en trygg och inspirerande miljö för stockholmare samt goda förutsättningar för medarbetaren att utföra biblioteksuppdraget.

Stockholms Stadshus AB anser att förslaget till biblioteksplan ligger väl i linje med stadens inriktningsmål; ett Stockholm som håller samman, ett demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart Stockholm.

Kulturhuset Stadsteatern har som ägardirektiv att utveckla stadens profilbibliotek i Kulturhuset till självklara arenor för läsfrämjande och läslust för alla åldrar, vilket koncernledningen bedömer att förslaget till Biblioteksplan 2016-2020 kan bidra till.

Mina synpunkter

Stockholmarnas tillgång till kultur och eget kulturskapande ska öka. Förslaget till ny biblioteksplan visar hur biblioteken spelar en betydande roll i detta och stadens övergripande arbete i linje med vision 2040 – Ett Stockholm för alla.

Stockholms bibliotek är och ska vara öppna institutioner som gynnar demokrati och gemenskap samt bidrar till kunskap och läsning. Biblioteken är och ska vara inkluderande samt utvecklas i nära dialog med stockholmare och samarbetspartners. Vidare ska skolbibliotekens roll stärkas och folkbiblioteken nå fler. Biblioteksplanen ligger till grund för bibliotekens fortsatta målgruppsarbete. Biblioteksverksamheternas breda utbud möjliggör något angeläget för alla förutsatt att tilltalet är det rätta, vid rätt tidpunkt och på rätt plats. Vi ser särskilt fram emot utvecklingen av nya former av uppsökande biblioteksverksamhet, exempelvis samarbeten med förskolor, arbetsplatser och äldreboenden samt genom spontana besök av biblioteket på platser där människor rör sig så som stränder och torg. Hållbarhetskommisionens rapporter pekar på vikten att kompensera det lägre deltagandet i organiserade fritidsaktiviteter bland unga i socialt utsatta områden. Därför är det viktigt att staden beaktar bibliotekens roll som mötesplatser i ytterstaden.

Den föreslagna planen fokuserar på bibliotekens övergripande inriktning och kärna, tyngdpunkten är på bibliotekens ”vad” snarare än ”hur”. Konkretion av planen kommer sedan ske i verksamhetsplaner och olika handlingsplaner.

Med utgångspunkt i biblioteksplanens kommer kulturnämnden också, efter fullmäktiges antagna plan, anta en ny strukturplan. På samma sätt antar utbildningsnämnden en särskild skolbiblioteksplan. De fördjupande planerna kommer att beröra frågor om tillgänglighet, bibliotekens fysiska placering och utformning samt relationen mellan fysisk och digital verksamhet. Även bibliotekens relation till samarbetspartners kommer att behandlas.

Samarbeten med respektive stadsdelsförvaltning är centrala för bibliotekens lokala förankring och biblioteksplanen blir till ett viktigt inspel i arbetet med de lokals utvecklingsprogramen.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Biblioteksplan för Stockholms bibliotek 2016-2020

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut bifalls delvis.
2. Kulturnämnden ges i uppdrag att komplettera biblioteksplanen 2016–2020 enligt vad som anförs nedan.

Stadens bibliotek är mycket populära och biblioteksväsendet fyller en viktig funktion, såväl inom kulturen som i utbildningssyfte. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, har tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna. Vi håller med om mycket av det som presenteras i den nya biblioteksplanen, inte minst delarna om det ökade behovet av digitalisering på biblioteken. Den digitala utvecklingen är något positivt som bör bejakas. Moderna bibliotek ska maximera sitt läsfrämjande uppdrag i både det digitala och fysiska rummet. Vi vill gärna se att tillgängligheten till stadens biblioteksverksamheter ökas genom förbättrade öppettider och genom en breddad e-boksutlåning.

Att biblioteksutbudet går att nå även digitalt är avgörande för ökad tillgänglighet. Det finns människor som av olika anledningar inte har möjlighet att besöka biblioteken fysiskt, och då är det viktigt att det finns möjlighet att nå biblioteksverksamheterna på distans. Däremot är det fortfarande dyrt för staden att låna ut e-böcker, vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ned kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böcker.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censuren vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Under förra mandatperioden satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan

tio, då många stockholmare redan är på jobbet eller i skolan. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet eller skolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som exempelvis Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller Brommaplan. Vi tycker även att möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid bör undersökas.

Vi saknar i det föreliggande ärendet resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att på ett tillfredsställande vis upprätthålla lag, ordning och trygghet på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens bibliotekverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre både personal och de biblioteksbesökare som vistas på biblioteken, och försämrar kraftigt tillgängligheten för alla. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar och otrygghet. Trots att ordningsfrågan är en viktig aspekt av tillgängligheten till stadens bibliotek finns inga som helst förslag till åtgärder i den nya biblioteksplanen, vilket är mycket olyckligt.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Biblioteksplan för Stockholms bibliotek 2016-2020 godkänns enligt bilaga 2 till utlåtandet.
2. Strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2011-2015, dnr 328-1296/2011, upphör att gälla.

Stockholm den 19 oktober 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Roger Mogert

Kerstin Tillkvist

Reservation anfördes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Markus Nordström och Jonas Nilsson (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Jonas Naddebo (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Bibliotekslag (2013:801) ålägger alla kommuner och landsting att anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet. Arbetet med en ny biblioteksplan för Stockholm har letts av kulturförvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen och Kulturhuset Stadsteatern.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 8 mars 2016 följande:

- Att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag till beslut.
- Att därutöver anföra:

Stockholmarnas tillgång till kultur och eget kulturskapande ska öka.

Förslaget på ny biblioteksplan visar hur biblioteken spelar betydande roller i detta och stadens övergripande arbete i linje med vision 2040 – Ett Stockholm för alla.

Stockholms bibliotek är och ska vara öppna institutioner som gynnar demokrati och gemenskap samt bidrar till kunskap och läsning. Biblioteken är och ska också vara inkluderande och utvecklas i nära dialog med stockholmare och samarbetspartners. Vidare ska skolbibliotekens roll stärkas och folkbiblioteken nå fler.

Biblioteksplanen ligger till grund för bibliotekens fortsatta målgruppsarbete. Biblioteksverksamheternas breda utbud möjliggör något angeläget för alla förutsatt att tilltalet är det rätta, vid rätt tidpunkt och på rätt plats. Vi ser särskilt fram emot utvecklingen av det rörliga biblioteket samt uppdragsbiblioteken, med dess möjligheter till nya former av uppsökande verksamhet, exempelvis samarbeten med förskolor, kriminalvård, arbetsplatser och äldreboenden samt genom spontana besök av biblioteket på platser där människor rör sig.

Då biblioteksplanen avser stadens samlade biblioteksverksamhet ser vi fram emot en bred remittering av ärendet och därmed värdefulla inspel från stadsledningskontoret, nämnder och bolag innan planen antas av fullmäktige. Biblioteksverksamhet har stor betydelse för exempelvis äldreboende och förskolor samtidigt som den är beroende av en rad andra nämnders beslut och förhållningssätt kring exempelvis stadens IT-struktur och stadsdelars trygghetsarbete.

Biblioteken är en central resurs i stadens arbete för ett Stockholm för alla.

Reservation anfördes av Rasmus Jonlund m.fl. (alla L) med ersättaryttrande av Ulf Lönnberg (KD) till förmån för förvaltningens förslag.

Reservation anfördes av Kristina Lutz (M) till förmån för sitt eget förslag, *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Rasmus Jonlund m.fl (alla L) med ersättaryttrande från Ulf Lönnberg (KD), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Bibliotekslag 2013:801 ålägger alla kommuner och landsting att anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet. Bibliotek i rörelse: Biblioteksplan 3.0 – en strategisk plan för Stockholms bibliotek 2011-2015 har varit vägvisaren för bibliotekens arbete de senaste åren. Under 2015 har förvaltningen arbetat med att ta fram förslaget till biblioteksplan för 2016-2020. Arbetet har letts av kulturförvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen och Kulturhuset Stadsteatern.

Förvaltningens synpunkter

Förslaget till biblioteksplan har tagits fram genom ett inkluderande arbetssätt, där stor tonvikt har lagts vid medarbetarnas deltagande, främst inom Stockholms stadsbibliotek, som hållit i arbetet. Under våren 2015 hölls en första medarbetardag för medarbetarna inom Stockholms stadsbibliotek och Kulturhuset Stadsteaterns bibliotek, som första steg i att ta fram en ny biblioteksplan. En digital fråge- och diskussionsplattform har funnits med frågor och diskussionsmöjligheter i olika omgångar. Stockholms stadsbiblioteks och Kulturhuset Stadsteaterns biblioteks chefer har samlats för omvärldsanalyser och fördjupningar och inom Stockholms stadsbibliotek har centrala frågeställningar och utkast till biblioteksplaner diskuterats vid APT-möten i flera omgångar. En workshop har hållits med kulturnämndens ledamöter. Löpande avstämningar har gjorts mellan Stockholms stadsbibliotek, utbildningsförvaltningen och Kulturhuset Stadsteaterns bibliotek.

Här är världen större – biblioteksplan för Stockholms bibliotek 2016-2020, i korthet:

Mission

I biblioteket tar människan makt över språk, fantasi och kunskap. Här är världen större.

Inriktning och kärna

Ett demokratiskt samhälle förutsätter ett bildat folk. Biblioteket är språkets, den fria litteraturens, bildningens och demokratins bastion. Här kan stockholmarna odla sitt inre, hitta nya stigar och fördjupa sig i miljoner nya världar. Här är världen större.

Biblioteken inriktning finns i följande ord:

- Språk och berättelser
- Litteratur
- Bildning
- Demokrati

Utvecklingsområden för folkbiblioteken

För och med fler

- Särskilt satsa på nya användare
- Användarna utvecklar biblioteket
- Känna användare och potentiella användare väl

Ett av demokratins viktigaste jobb

- Medarbetaren är bäraren av biblioteksuppdraget
- Relationen med användaren i fokus
- Kompetensen i fokus
- Synlighet i biblioteksrummet

Biblioteket mitt i byn

- Bibliotek där människor är
- Lokala bibliotek
- Nodbibliotek
- Rörliga biblioteket
- Digitala biblioteket
- Uppdragsbibliotek
- Lokalernas betydelse

En större värld

- Tydlig basverksamhet
- Områdesbevakning
- Synlighet, rörlighet och deltagande

Barn och ungdomar

- Vara ett internationellt bibliotek
- Tillgänglighet
- Demokrati och fri åsiktsbildning
- Lyhördhet inför förändrade behov

Utvecklingsområden för skolbiblioteken

Strategisk handlingsplan fastställs i Stockholms stads skolbiblioteksplan.

Skolbiblioteks funktion

- Skolarbete, kulturupplevelser och lugn
- Mer än ett fysiskt rum
- Digitala verktyg
- Utformas efter styrdokument och elevers skiftande behov

Eleven i fokus

- Värna mångfald och likvärdighet
- Varierat medieutbud
- Skolbibliotekarien stödjer, utmanar och lotsar

Skolbibliotekariens kompetens

- Skolbibliotekarien pedagog som samarbetar med andra pedagoger
- Vägleder och inspirerar
- Medie- och informationskunnighet, datalogiskt tänkande och kunskap om digitala verktyg

Samordning och samverkan

- Delat bibliotekssystem
- Stöd från utbildningsförvaltningens skolbibliotekskonsulenter
- Gemensamt cirkulationsbibliotek
- Kollegialt lärande
- Samarbete med folkbiblioteket

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, samtliga stadsdelsnämnder och Stockholms Stadshus AB.

Innehållsförteckning	Sid
Stadsledningskontoret	12
Socialnämnden	13
Utbildningsnämnden	14
Äldrenämnden	16
Bromma stadsdelsnämnd	17
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	18
Farsta stadsdelsnämnd	20
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	21
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	23
Kungsholmens stadsdelsnämnd	24
Norrmalms stadsdelsnämnd	25

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	26
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	27
Skärholmens stadsdelsnämnd	28
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	30
Södermalms stadsdelsnämnd	31
Älvsjö stadsdelsnämnd	33
Östermalms stadsdelsnämnd	34
Stockholms Stadshus AB	36

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt bibliotekslagen ska alla kommuner ha en politiskt antagen biblioteksplan där samarbeten på kommunal och regional nivå med andra bibliotekstyper ska vara beskrivna.

Biblioteksplanerna ska ge närmare besked om verksamhetens inriktning och omfattning på sådan nivå att medborgarens förutsättningar att påverka huvudmannens överväganden gynnas. Alla offentliga bibliotek ska samverka på kommunal, regional och statlig nivå.

Kulturnämndens förslag till biblioteksplan är visionär till sin form, med få inslag till konkretion. Planen beskriver önskvärda tillstånd och utelämnar i stor omfattning hur-frågorna. Stadsledningskontoret uppfattar dock den valda formen för biblioteksplan som relevant. Ett visionsdokument av den valda formen har förutsättning att fylla en funktion bland övriga av stadens styrdokument, bland vilka budget och verksamhetsplanerna är de viktigaste. Om Hur-frågorna hanteras i verksamhetsplanerna där dessa kopplats till mål hämtade eller nedbrutna ur budget kan en heltäckande styrning av utveckling, inriktning och verksamhet skapas.

Formaliakraven för en biblioteksplan är få och utformningen är upp till huvudmannen. En brist i biblioteksplanen är dock att det saknas dokumenterad uppföljning av vision och inriktningsarbetet. Om kulturnämnden väljer att hantera Hur-frågorna i verksamhetsplanen kan nytta dras av den automatiska uppföljning av visionsdokumentet som blir följden av uppföljning av verksamhetsplanen. Väljer kulturnämnden denna väg så kan med fördel även mål formuleras i verksamhetsplanen som kopplar mot biblioteksplanen.

Biblioteksplanen hanterar väl både folkbibliotekens roll och skolbibliotekens roll. Avstamp tas i både Bibliotekslagen och UNESCO:s folkbiblioteksmanifest. Kulturnämnden kunde med fördel även tagit stöd i FN:s barnkonvention om barns rättigheter. Ur bibliotekssammanhang ger barnkonventionen stöd i arbetet med att bevaka att varje barns rätt till yttrandefrihet, tankefrihet, religionsfrihet och

föreningsfrihet samt rätt att uttrycka sin mening och få sin åsikt beaktad, säkerställs. I biblioteksplanen bör också framgå att varje barns rätt till utbildning och information samt rätt till lek och fritid säkerställs.

Biblioteksplanens vision är indelad i fyra utvecklingsområden; För och med fler, Ett av demokratins viktigaste jobb, Biblioteket mitt i byn och En större värld. Stadsledningskontoret upplever inte att rubriksättningen associeras med innehållet i utvecklingsområdena på ett omedelbart sätt. Sambanden är ibland diffusa och dokumentets transparens hade kunnat dra nytta av tydligare koppling mellan inriktning och mål eller strategier. Utifrån budget och andra styrdokument hade en tydligare koppling till visionens strategier kunnat skapas om utvecklingsområdena tagit avstamp i bibliotekens roll som kulturbärare, centrum för kunskap och lärande, informationsuppdrag och stadens önskan att biblioteken utvecklas som mötesplats.

Biblioteksplanen harmonierar med strukturplanen för biblioteken i Stockholm och satsningen Bibliotek i rörelse. Stadsledningskontoret tillstyrker förslag till strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2016-2020.

Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att godkänna förslaget till Biblioteksplan 2016-2020.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2016 att hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Isabel Smedberg Palmqvist m.fl. (alla L), *bilaga I*.

Ersättaryttrande gjordes av Stina Bengtsson (C) och Sofia Modigh (KD), *som hänvisar till Liberalernas särskilda uttalande..*

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till biblioteksplanens inriktning och vision. Förvaltningen noterar särskilt planens fokus på att verka för en likvärdig tillgång till biblioteksverksamhet i staden, att nå nya användare till biblioteket samt att möta användares olika behov. Vidare är förvaltningen positiv till att biblioteken ska prioritera barn- och unga samt att den rörliga verksamheten ska inriktas på människor med långt till läsning.

Förvaltningen vill lyfta fram att ensamkommande barn- och unga samt övriga nyanlända flyktingar är grupper som bör uppmärksammas särskilt.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 augusti 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Cecilia Brinck m.fl. (alla M) och Lotta Edholm m.fl. (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD), *som hänvisar till det särskilda uttalandet gemensamt från (M) och (L)*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 juli 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Läslust, bildning och demokrati är självklara utgångspunkter utifrån det uppdrag som skola, omsorg och bibliotek arbetar efter. Biblioteksplanen är strategisk och ger goda möjligheter för utveckling. Samarbetet mellan folkbiblioteket och skolbiblioteket uttrycks tydligt i biblioteksplanen. Det finns samarbets- och ansvarområden som kan utvecklas för att ge våra barn och ungdomar stöd i sitt medborgarskap och vslånga lärande.

Förvaltningen anser att biblioteksplanen ger bibliotek, förskola och skola möjlighet att samverka för att alla barn och unga ska möta miljöer där de kan utveckla sina färdigheter och sin förståelse. Barn behöver från tidig ålder få möta berättandet för att kunna upptäcka lusten i läsandet och språkets kraft i litteraciteten. För att barn och unga ska välja att läsa bör man ha förebilder och möta läsmiljöer under sin skoldag och fritid.

Förvaltningen vill understryka vikten av att alla verksamhetsområden arbetar för att ge alla barn och unga rätten att kunna agera och använda de digitala möjligheter som erbjuds i samhället. Det finns grupper som inte är vana, eller har kommit i kontakt med kvalitativa digitala resurser. Läsformat och lässituationer har med teknikens hjälp förändrats och möjligheter har öppnats. Exempelvis kan e-böcker ge lust till läsning och ökat lässtöd för många barn och ungdomar. Den nya tekniken måste komma alla till del. Digital segregation måste motverkas. Grund- och gymnasieskolorna i Stockholms stad inför nu ett nytt gemensamt bibliotekssystem. En ny skolplattform införs också, som möjliggör för alla skolformer från förskolan till vuxenutbildning att verka i en digital miljö.

Det är viktigt att det digitala biblioteket blir mer synligt och användbart både i skolan och på fritiden. En motvikt till den digitala konsumtion som barn och unga

möter kan vara att själv producera vilket ofta ger förståelse och erfarenheter som utvecklar.

Skolverket har fått i uppdrag att ta fram två nationella strategier för skolans digitalisering. Strategierna kommer att gälla 2017-2022, beslut inväntas. Den ena strategin omfattar förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och dess skolformer och den andra strategin omfattar gymnasieskolan och dess skolformer samt vuxenutbildningen. Strategierna visar på vikten av att vi skapar förutsättningar för elever att utveckla en digital kompetens, en av de nyckelkompetenser som EU ser som en faktor för medborgarens möjlighet till att fungera i samhället. Digital kompetens innefattar bland annat att kunna använda och förstå digital teknik, att förhålla sig kritiskt och ansvarsfullt till medier och information samt att kunna lösa problem och omsätta idéer i handling.

Utifrån det uppdrag utbildningsområdet får genom strategierna behöver förvaltningen bland annat utveckla arbetsätt för att kunna utnyttja digitaliseringens potential i det pedagogiska arbetet. Skolbiblioteksplanen kommer att uttrycka vilka möjligheter som ges till en skola som har en bibliotekarie med den expertkompetensen i sin yrkesroll. Det datalogiska tänkandet och medie- och informationskunnighet är kompetenser som både stora och små medborgare behöver tillägna sig.

Bibliotekets roll som aktör för att sprida och vidmakthålla demokratiska värderingar och närheten till medborgaren är viktig. Skrivningen, Biblioteket mitt i "byn" speglar inte Stockholm. En handelsplats som har växt och expanderat till en miljonstad, organiserad i stadsdelsområden. Den lokala förankringen är viktig men byn ger inte associationer till våra stadsdelar och vår stad. Biblioteket mitt i samhällsutvecklingen, som är med och skapar förutsättningar för medborgarnas möjligheter till delaktighet, känns mer adekvat.

Det finns ett pågående arbete i staden med att ta fram en strategi för Stockholm som en smart och uppkopplad stad. För att staden ska utvecklas och nå målen i dessa visioner måste det finnas naturliga arenor och miljöer där barn och ungdomar får kunskaper och möjlighet att pröva sina färdigheter. Där kan biblioteken bidra som en viktig plats.

Förvaltningen anser att biblioteksplanen ger en viktig signal om att bibliotek ska finnas tillgängligt för alla och med ett innehåll som tillgodser allas behov och förutsättningar samt uppmärksammar och tar hänsyn till barnrättsperspektivet förenligt med barnkonventionens artiklar och bestämmelser. Det gäller då även barns rättigheter, jämställdhetsperspektivet, funktionshindersperspektivet och de nationella minoriteterna.

Biblioteksmiljöerna ska vara anpassade och utrustade för sitt ändamål. Biblioteken ska vara tillgängliga, öppna och bemannade med kompetens för att kunna möta användarna. De fysiska och digitala miljöerna ska kännas trygga.

Folkbiblioteket är en offentlig plats som omfattas av den lagstiftning som gäller för att ordningen ska upprätthållas. Förvaltningen anser inte att detta behöver regleras i en strategiplan för bibliotek.

Förvaltningen ställer sig positiv till biblioteksplanen. Planen ger organisationerna

möjlighet att arbeta vidare utifrån de strategiska riktlinjer som ges, till att utveckla sina verksamheter. Den bjuder också in till samarbete som kan ge erfarenheter för framtida planer och utvecklingsarbete.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2016 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen "Biblioteksplan 2016-2020".

Reservation anfördes av Dennis Wedin m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Sofia Modigh (KD) och Niklas Källberg m.fl. (alla L), *bilaga 1*.

Ersättnyttrande gjordes av Alfred Askeljung (C), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Äldreförvaltningen delar biblioteksplanens syn på bibliotekens viktiga roll vad gäller språk, bildning, litteratur och demokrati. Äldreförvaltningen ser även positivt på den roll som biblioteksverksamheten planeras ha för de närmaste fem åren i -Stockholm.

Förutom den generellt positiva syn som äldreförvaltningen har på biblioteksplanen så är tyngdvikten i detta remissvar planens påverkan för stadens äldre. Generellt sett är äldre personer en grupp som kan räknas som vana biblioteksanvändare som planen nämner och som "ska tas tillvara som viktiga ambassadörer för mötet mellan biblioteket och nya användare". Äldre personer är ofta flitiga boklånare, deltar i bokcirklar och går på författarbesök. Även om äldre kan anses vara en central målgrupp så nämns inte äldre alls i planen. Både äldre och yngre är viktiga målgrupper vars intressen inte behöver stå i motsatsförhållande till varandra. Tvärtom kan äldres behov och intressen uppmärksammas och dessutom också vara till gagn för att locka fler till läsning.

För äldre är tillgängligheten viktig, både för äldre med syn- och hörselnedsättningar men också att kunna röra sig i biblioteket. Det är också viktigt att de mindre biblioteken finns kvar. Dels för närheten i området men också för att biblioteken genom sin närvaro i stadsdelsnämnderna och sin funktion som mötesplats kan bidra till en tryggare stadsmiljö. Även tryggheten i biblioteken är viktiga för äldre. Det finns ett antal exempel på när det uppstått oroligheter på biblioteken och det räcker

med ett fåtal sådana händelser för att äldre personer ska känna sig osäkra för att besöka biblioteken. Därför är det viktigt att denna fråga prioriteras för de bibliotek som har dessa problem och att en beredskap finns för att åtgärda problemen när de uppstår. För de äldre som fysiskt sett inte längre orkar utöva de aktiviteter de tidigare ägnat sig åt kan biblioteken spela en viktig roll. Det kan handla om läscirklar, författarkvällar, teman som kan intressera äldre med mera. Goda exempel under senare år på projekt som riktat sig mot äldre är de biblioteksbuskar som aktivt har sökt upp äldre som har svårt att röra sig. I Axelsberg har projektet Farfar – barnbarn haft som mål att fungera som en mötesplats mellan generationer med inriktning mot de grupper som är minst rörliga över staden, det vill säga äldre besökare och yngre barn. Äldreförvaltningen hoppas på fler riktade projekt av denna typ i framtiden.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Jan Tigerström m.fl. (alla M) , *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Jonatan Ohlin (L), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Helen Törnqvist (C), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på utvecklingen av biblioteket till en mötesplats för alla stockholmare. Ett allmänt utrymme som välkomnar alla och bidrar till större gemenskap i lokalsamhället är en utveckling som gynnar hela staden. Det är också positivt att biblioteksplanen tar fram ett tydligt fokus på att locka in nya användare som i nuläget befinner sig långt ifrån bibliotekets verksamhet. Möten mellan människor med olika bakgrunder kommer i längden förstärka demokratin och gemenskapen.

Biblioteksplanen redovisar en inriktning som breddar bibliotekens roll till att innefatta en viss samhällsservicefunktion. Förvaltningen är positiv till detta men ser att det kan leda till en otydlighet i ansvarsfördelning mellan kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Det i sin tur kan leda till att det byggs upp dubbla kompetenser. I Bromma sker för närvarande ett bra samarbete med ett bibliotek, där stadsdelsförvaltningen kompletterar bibliotekets verksamhet med samhällsservice och vägledning inom andra frågor.

Bibliotekets viktiga roll i samband till demokrati och samhällsservice kan även ses som ett resultat av försämrad tillgänglighet till demokratiska utrymmen. En parallell utveckling av medborgarkontor och samhällsvägledning, och en upprustning och ökad användning av nuvarande mötesplatser och social infrastruktur, skulle möta efterfrågan på samhällsvägledning på stadens bibliotek. Det skulle även tillåta bibliotekets medarbetare ett större engagemang när det kommer till litteratur, språk, fantasi och kunskap – som förblir ett viktigt demokratiskt arbete.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande till kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Gustav Johansson m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att stadens vision för biblioteken håller siktet på hur biblioteken ska arbeta med sitt kärnuppdrag och sin inriktning. Trots samhällsförändringar och nya behov hos stockholmarna är bibliotekens kärnuppdrag en viktig grund att stå på och skapar en naturlig stabilitet och avgränsning som nödvändig utveckling kan ta avstamp ifrån. Trots den digitalisering som sker anser förvaltningen att bibliotekens fysiska utrymmen och roll är nödvändiga för en överskådlig tid framöver vilket bör framgå i biblioteksplanen.

Förvaltningen stödjer valet av utvecklingsområden och uppfattningen om att bibliotekens flexibilitet och utvecklingsbenägenhet är avgörande för att möta samhällsförändringar och nya behov. Förvaltningen tillstår också att bibliotekens demokrati- och bildningsuppdrag och funktion ”mitt i byn” är stora och viktiga åtaganden som kräver tid och resurser.

En av bibliotekens kanske viktigaste uppgift bör vara att arbeta för att bildning, kultur och upplevelse ska kunna nå dem som annars har svårt att få tillgång till det, och på denna punkt är bibliotekens lokalitet betydelsefull. Exempelvis kan äldre ha svårt att åka kommunalt eller med egen bil till en tunnelbanestation, eller nyanlända uppleva stor osäkerhet i att lämna begränsade geografiska områden man har kännedom om, men kan däremot känna sig trygga med att promenera till sitt lokala centrum.

Biblioteket mitt i byn fyller även andra viktiga samhällsfunktioner, och på platser där övrig samhällsservice inte finns kan biblioteket tjäna som en viktig samlingspunkt vars lokaler kan användas för verksamhet utöver bokutlåning. Detta innebär att bibliotek även kan behöva finnas på platser där bibliotekets utlåningsverksamhet inte

är lika effektiv som vid en tunnelbanestation. Behovet av lokala bibliotek behöver återspeglas i förslaget till biblioteksplan. I detta avseende kan också biblioteken optimera sina möjligheter och metoder att sprida samhällsinformation i lokalerna och i skyltfönster i samverkan med exempelvis stadsdelsförvaltningarna.

Med avseende på barn- och ungdomsverksamheten vill förvaltningen också lyfta fram förskolan som en viktig arena för bibliotekens uppdrag. Läsombudsträffar och litteraturträffar för pedagogerna på förskolan kan vara en del i kompetensutveckling och en form av samverkan mellan förskola och bibliotek. E-böcker uppskattas av många målgrupper, men förskolepersonal upplever att den fysiska boken är viktig för många barn. En annan viktig mötesplats och potentiell arena för samverkan är öppna förskolan vilken fyller en viktig funktion som kontaktyta mellan invånare och kommun.

Öppettider anpassade efter stockholmarnas behov ser förvaltningen som en positiv utveckling. För många invånare, inte minst småbarnsföräldrar och föräldrar med delad vårdnad, är eftermiddagar och kvällar den enda möjliga fritid som finns till buds för att kunna nyttja bibliotekens tjänster. Detta gäller även föreningslivet vilket oftast bedrivs på människors fritid. Föreningslivet bör också finnas i åtanke gällande bibliotekens samverkan kring möteslokaler.

Förvaltningen ser positivt på att biblioteksplanen framhåller att alla bibliotek ska ha en internationell profil istället för att internationalitet ska vara ett specialområde på vissa bibliotek. Det är också viktigt att den kompetens som redan finns inom detta område tas till vara på och fortsätter att utvecklas.

Biblioteken har en mängd olika besökare och användare med olika behov, och förvaltningen ser att biblioteksplanen behöver förtydliga avsikten att hitta tydligare former för att upprätthålla ordning, ro och hänsyn så att biblioteken kan vara en trygg och välkomnande plats för alla.

Gällande skiftande behov hos funktionsnedsatta ser förvaltningen att biblioteken har en viktig uppgift i att möta de behov som kan uppstå. Det är viktigt att ingen målgrupp eller funktionsnedsättning exkluderas. Bibliotekens utbud av litteratur genom andra medier än den fysiska boken är avgörande för många äldre eller funktionsnedsatta personer som inte kan eller vill läsa, inte minst synskadade.

Biblioteken bör också ta hänsyn till den grupp elöverkänsliga invånare som finns och ha en plan för hur denna målgrupp ska kunna ta del av samhällsinformation, litteratur samt besöka och använda bibliotekstjänsterna. Bibliotekens utveckling mot ökad användning av elektronisk media är ett problem i detta sammanhang eftersom det utgör ett stort hinder för denna grupp.

Av de bibliotekstjänster som förr fanns på många servicehus och boenden finns idag bara ett fåtal kvar. Förvaltningen ser positivt på mobila bibliotek såsom bokbussar och pop up-bibliotek, och att biblioteket kommer till boenden för äldre och funktionsnedsatta. En viktig aspekt av detta är planering i samråd med respektive boende utifrån intresse och behov av de som bor där. Högläsning i grupp är också en ofta efterfrågad verksamhet vilket lämpligen bör kunna arrangeras av biblioteken. Om fler skolor ingår samarbeten med folkbiblioteken, såsom är gjort i Örby, där

biblioteket är ett kombinerat folk- och skolbibliotek kan eleverna få en fantastisk tillgång till litteratur, samtidigt som biblioteken får möjlighet till delfinansiering av verksamheten. Dessutom blir biblioteken en naturlig plats för barnen att gå till, vilket kan stimulera besök även utanför skoltid. Motsvarande upplägg det som finns i Örby kanske inte fungerar överallt, men en kartläggning av detta bör göras varefter såväl kommunala som fristående skolor erbjuds samarbeten med folkbiblioteken genom införandet av fler kombinerade folk- och skolbibliotek.

Förvaltningen ser positivt på att staden fokuserar på betydelsen av skolbibliotekens roll och funktion. Förvaltningen ser att skolbiblioteken kan spela en viktig och stödande roll inom skolväsendet och skapa goda förutsättningar för barn och unga att utvecklas. Ett förslag är att utreda möjligheterna kring fler kombinerade folk- och skolbibliotek. Örby bibliotek är ett gott exempel på detta. Eleverna får en fantastisk tillgång till litteratur, samtidigt som biblioteket får möjlighet till delfinansiering av verksamheten. Dessutom blir biblioteket en naturlig plats för barnen att gå till vilket kan stimulera besök även utanför skoltid. Förvaltningen är medveten om att denna lösning inte fungerar överallt, men biblioteksplanen bör lyfta möjligheterna med en kartläggning av detta, varefter såväl kommunala som fristående skolor kan erbjudas samarbeten med folkbiblioteken.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till Biblioteksplan 2016-2020. Nämnden uttalar därutöver att vi helt delar de synpunkter som framförts av Ungdomsrådet, Pensionärsrådet och Funktionshindersrådet samt vid det öppna mötet för invånarna.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Jilmstad m fl (alla M) och Peter Öberg (L), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer att den föreslagna planen med sina fyra utvecklingsområden väl kommer att möta de behov som stockholmarna har av ett bibliotek mitt i byn. Biblioteken kommer att ha fokus på användaren i centrum som möts av medarbetare som har ett av demokratins viktigaste jobb. Biblioteken kommer att vara tillgängliga för alla både rumsligt, språkligt och tekniskt.

Förvaltningen ser positivt på att biblioteket agerar för en sammanhållen stad och för att minska skillnader mellan människor i stadens olika delar.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Vidare redovisas synpunkter som framförts av Ungdomsrådet, Pensionärsrådet och Funktionshindersrådet samt vid det öppna mötet för invånarna

Farsta ungdomsråd

Farsta ungdomsråd ser biblioteket som en social plattform och föreslår att biblioteket ska fokusera på att skapa resurser, som till exempel erbjuda studiestöd och anställa ungdomsledare. För att svara upp emot det utökade uppdraget önskar ungdomsrådet att biblioteken utökar sina öppettider.

Nämndens pensionärsråd

Nämndens pensionärsråd tycker att det är viktigt att biblioteket når även de som inte själva kan ta sig till biblioteket. När det gäller Farsta bibliotek är man nöjd med placering, tydlig information, tillmötesgående personal, avsaknaden av trappor, trevligt bemötande och tillgång till café som har blivit precis den samlingsplats som var tänkt när lokalerna renoverades. Pensionärsrådet lyfter fram Sköndals bibliotek som ett gott exempel. Biblioteket har byggts om för att kunna ha ”meröppet”. Det innebär att alla som fyllt 18 år med bibliotekskort kan komma in på biblioteket även när det är obemannat. Meröppet ger tillgång till Sköndals bibliotek alla dagar mellan klockan 08.00 och 21.00 (sommartid klockan 10.00-21.00).

Nämndens råd för funktionshinderfrågor

Rådet håller med om att biblioteken är ryggraden i bildningssamhället. Bibliotekens digitala utveckling är positiv.

Öppet möte för allmänheten

Vid det öppna mötet på Farsta bibliotek, där Farstabor kunde berätta vad de tycker om förslaget till ny biblioteksplan, mottogs planen positivt. Det framkom att alla tre folkbiblioteken i Farsta stadsdelsområde – i Farsta, Gubbängen och Sköndal – är oerhört uppskattade och välbesökta. Programutbudet är bra, men det finns önskemål om ännu fler programpunkter och författarkvällar. I Farsta finns två vänföreningar som anordnar författarkvällar: Sköndalsbibliotekets vänner och Gubbängsbibliotekets vänner som har väldigt bra samarbeten med bibliotekarierna.

På mötet konstaterades att närvaron av ett café i anslutning till Farsta bibliotek bidrar positivt till skapande av en mötesplats.

En aktuell fråga som lyftes på mötet är hur Tyngdpunkt Farsta kommer att påverka bibliotekens verksamhet. Mötesdeltagarna propagerade för att i samband med att Farstas får många nya invånare borde kommunen ordna med ett kultur- och medborgarhus i Farsta centrum som exempelvis innehåller bibliotek, biograf, fritidsgård, Vår teateraktiviteter med mera.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den

25 augusti 2016 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Lars Svärd m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Abit Dundar m.fl. (alla L) tillsammans med Lars Svärd m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Abit Dundar m.fl. (alla L), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till den nya biblioteksplanen. Biblioteken har en oerhört viktig roll i det lokala samhället, inte minst ur ett demokratiskt perspektiv. De lokala biblioteken fungerar ofta som ett nav i samhället och som en viktig mötesplats för invånarna. Med den omvärldskännedom som de lokala biblioteken har är de ofta en bra arena för civilsamhället och lokala föreningar. Förvaltningen skulle därför vilja se skrivningar i planen om utökat samarbete mellan bibliotek och lokala föreningar.

Stadsdelsförvaltningen välkomnar även ett mer uppsökande arbete från bibliotekens sida. Att få nya grupper att besöka biblioteken är betydelsefullt för att de ska kunna fungera som en viktig demokratisk institution. Framförallt vill förvaltningen se ett riktat arbete för att få yngre personer att i högre grad besöka biblioteken. Likt det beskrivs i planen är det viktigt att finnas på platser som passar stockholmarna för att sänka trösklarna att ta sig dit. Det handlar även om att ha en verksamhet som är relevant och som lockar.

Hägersten-Liljeholmen är en mycket expansiv stadsdel där befolkningen har ökat kraftigt och kommer att fortsätta att öka. Stadsdelsområdet är ett av de områden där befolkningen ökar mest i hela Stockholms stad. Den sista december år 2015 bodde totalt 84 914 invånare i stadsdelsområdet och år 2024 väntas det vara 106 188 invånare. Detta innebär en ökning på över 21 274 personer på mindre än tio år. Ökningen beror framförallt på nybyggnationer runt om i stadsdelsområdet, och då i synnerhet i Liljeholmen. I Liljeholmen kommer antalet barn också öka kraftigt de närmaste åren.

Liljeholmen	2016	2025
1-5 år	1374	1765
6 år	184	283
7-12 år	855	1457
13-15 år	305	642
16-19 år	380	743

Ovanstående tabell visar hur stor befolkningen är idag och hur stor den prognostiseras vara år 2025. Utifrån siffrorna kan konstateras att andelen unga 13-19 år som bor i stadsdelen kommer att mer än fördubblas. Detta kommer ställa högre krav på aktiviteter och mötesplatser för unga i området, däribland bibliotek. Utöver detta rör sig redan idag påfallande många ungdomar i området, då över 4000 elever går i gymnasieskolan i Liljeholmen.

Stadsdelsförvaltningen kommer utifrån sitt lokala utvecklingsprogram fokusera på ökningen av unga som en fråga som förvaltningen behöver arbeta vidare med. Utifrån programmet kommer förvaltningen att se över fritidsaktiviteter i hela området för unga, men i synnerhet i Liljeholmen där det finns en avsaknad av mötesplatser för unga.

I Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde finns bibliotek i Gröndal, vid Telefonplan och i Fruängen. I Liljeholmen saknas det bibliotek och det saknas även andra mötesplatser för såväl unga som vuxna. Liljeholmen i stort och framförallt Liljeholmstorgets galleria är en plats där många personer vistas, då det är en av Stockholms stora trafikknutpunkter. Stadsdelsförvaltningen ser därför behov av en form av kulturell mötesplats med ett bibliotek vid Liljeholmen förslagsvis med inriktning mot barn och unga.

Utöver det vill förvaltning poängtera att det är viktigt att det finns en fortsatt samverkan mellan de lokala biblioteken och stadsdelsförvaltningarna, framförallt gällande förskolan och barnens läsutveckling. Stadsdelsförvaltningen har idag ett bra samarbete med biblioteken där förskolans läsombud bland annat träffar bibliotekspersonal.

Förvaltningen vill även betona att det är viktigt att det avsätts resurser i form av lokaler och personal för att förverkliga denna plan, annars riskerar den att bli en skrivbordsprodukt.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av Bo Arkelsten m. fl. (alla M), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Helen Jäderlund Eckardt (L), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Kadir Kasirga m fl (S), Anton Fendert m. fl. (alla MP) och Leif Larsson (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av ersättare Kristina Henkel (Fi) *som instämmer i*

nämndens beslut och särskilda uttalande av (S) (MP) och (V).

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 juli 2016 har i huvudsak följande lydelse

Förvaltningen ser positivt på att biblioteken arbetar för en sammanhållen stad, och för att minska skillnaderna mellan människor i Stockholms olika delar. Att barn och unga i stadens ytterområden prioriteras, och man arbetar för att nå alla invånare, även de som inte själva tar kontakt med biblioteken.

Förvaltningen ser positivt på att biblioteken har en samhällsservicefunktion men vill betona vikten av att bibliotekariens kunskap inom litteratur, läsande och informationssökning värnas. Samverkan mellan bibliotek och andra organisationer blir därmed nödvändig. Stadsdelsförvaltningarna kan till exempel komplettera med medarbetare som kan möta, vägleda och slussa besökare i andra frågor.

Bibliotekens lokaler behöver anpassas för att göra det möjligt att implementera planen. Befintliga lokaler kan behöva upprustas och moderniseras för att motsvara kraven på verksamheten.

Förvaltningen förslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från kommunstyrelsen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (alla M) med hänvisning till Moderaternas förslag, *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Maria Johansson m.fl. (alla L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Kristin Jacobsson (C) som instämde i Liberalernas särskilda uttalande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Det utremitterade förslaget till ny biblioteksplan är mycket allmänt hållet och saknar konkretion. Förvaltningen menar att en plan borde innehålla konkreta förslag om verksamhetens utveckling i relation till utvecklingen av staden i övrigt. Hur ska man till exempel generellt se på etableringen av folkbibliotek i nybyggda stadsdelar? Finns

här någon tanke om vilket antal lägenheter / invånare / dagbefolkning som krävs för att ett bibliotek ska etableras? Om prioriteringar krävs, vad styr om medel fortsatt ska tilldelas fysiska mötesplatser eller om satsningen istället ska gå till "digitala rum"?

En del av de senare frågorna besvaras i den strukturplan som kulturnämnden beslutar om för samma period som biblioteksplanen. I den senaste planen slås till exempel fast att planeringen för ett folkbibliotek i nordvästra Kungsholmen skall avslutas eftersom området inte anses vara en knutpunkt och att det är relativt nära till andra bibliotek.

Nämnderna får alltså inte ha synpunkter på utvecklingen av biblioteksverksamheten; en från medborgarperspektiv mycket central kommunal verksamhet och lokalt en väldigt viktig samarbetspartner. Detta borde lätt kunna ändras, antingen genom en separat remiss av strukturplanen eller genom att de bågge dokumenten samordnades. Ett annat sätt kan vara att integrera bibliotekets konkreta planering i arbetet med de lokala utvecklingsprogrammen.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Petra Gardos Ek m.fl. (alla M) och Maria Karlman Noleryd (L), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Norrmalms stadsdelsförvaltning delar uppfattningen om att biblioteken har en central roll vad gäller språk, bildning, litteratur och demokrati för stadens medborgare.

Förskola

I planen framhålls barn och unga som en prioriterad grupp vilket förvaltningen ser som positivt. Biblioteken är en viktig samarbetspartner för förskolans verksamhet och fyller en viktig funktion avseende tillgång till kultur och utbildning.

Barnen får genom litteratur möjlighet att möta olika kulturer, normer och möjlighet till att reflektera kring olika sätt att tänka. Stockholms stadsbibliotek och förskolorna i Stockholm samarbetar för att tillsammans öka barns intresse för litteratur och lust att läsa.

Äldre och personer med funktionsnedsättning

Äldre använder sig av bibliotekens tjänster i hög utsträckning och i remissen omnämns äldreboenden. Merparten av de äldre bor kvar i det egna hemmet och för dem är bibliotekens miljö, tillgänglighet och utbud viktigt och bör beaktas i planen. Av bibliotekslagen framgår att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer

med funktionsnedsättning. Förvaltningen anser att tillgänglighetsperspektivet för människor med olika funktionsnedsättningar kan belysas ytterligare i planen.

Ökad digitalisering

I remissen omnämns att den analoga och digitala världen allt mer flätas samman. Pensionärsrådet framför att det i takt med den ökade digitaliseringen vore eftersträvarsvårt att biblioteken i sitt samhällsuppdrag även kunde inkludera fortbildning avseende datakunskap. Det finns medborgare som av ekonomiska skäl inte har möjlighet att bekosta dator, internetuppkoppling och andra kringkostnader. Att biblioteken kan tillhandhålla möjlighet att nyttja datorer och internetuppkoppling skulle bidra till att främja förutsättningarna till lika möjligheter för alla samhällsgrupper.

Trygghet och säkerhet

Förvaltningen anser såsom kulturnämnden att det är viktigt att inkludera en strategi för ordningsproblematik i planen i syfte att öka trygghet och säkerhet inom biblioteken.

Förvaltningen ser positivt på planen ska verka för att utveckla lokala anpassningar utifrån behov och rådande förutsättningar samt att biblioteken i högre utsträckning ska anpassas efter medborgaren. Bibliotek i innerstaden har ett större antal besökare som inte är folkbokförda i stadsdelsområdet, detta ställer höga krav på flexibilitet och lyhördhet inför besökarnas behov. Inflyttning av människor på flykt från andra länder kan komma även att kräva omprioriteringar och nya arbetssätt inom verksamheten.

Stadsdelsförvaltningen anser att Biblioteksplan för Stockholms bibliotek 2016-2020 bidrar till att tydliggöra bibliotekens uppdrag och samverkan med nämndens verksamhetsområden. Planen visar också på hur biblioteken är en del av stadens vision Ett Stockholm för alla.

Sammantaget ställer sig förvaltningen sig positiv till utveckling av biblioteken, särskilt gällande utökad uppsökande verksamhet och digitalisering sett ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Reservation anfördes av Benjamin Dousa m.fl. (alla M) och Amela de la Cruz (L) till förmån för eget förslag, *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2016 har i huvudsak följande lydelse.

I Rinkeby-Kista stadsdelsområde finns folkbibliotek i Husby, Rinkeby och i Kista som

fyller en viktig funktion. Utöver utlåning av böcker m.m. erbjuder biblioteken språkkaféer, filmvisning och sagoläsning. I lokalerna bedrivs även läxhjälp.

Det finns sedan många år ett brett samarbete mellan förvaltningen och biblioteken i stadsdelsområdet. Förslaget till biblioteksplan ger utrymme för ett utökat samarbete, både utifrån att barn och unga prioriteras och målet att nå nya användare. Prioriteringen av barn och unga stämmer väl överens med ett av nämndens fokusområden i det lokala utvecklingsarbetet om att barns och ungas uppväxtvillkor behöver förbättras.

I biblioteksplanen framhålls att vara biblioteket mitt i byn innebär att vara det lokala navet för samtal och demokratiutveckling i lokalsamhället. Stadsdelsnämnderna har också ett ansvar i den lokala demokratiutvecklingen.

Kommunfullmäktige har beslutat att stadens nämnder ska samverka i lokala utvecklings-arbeten. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd planerar att inrätta s.k. Community Centers i både Rinkeby och Husby. I ett Community Center inryms olika verksamheter och aktiviteter i syfte att öka delaktigheten i samhället, t.ex. samhällsinformation, läxhjälp, rådgivning, föräldrautbildning och olika kurser. Biblioteken i Husby och Rinkeby kan med fördel samlokaliseras med Community Centers.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Kristina Lutz m. fl. (alla M) och Jessica Sjönell (L).

Ersätтарыttrande gjordes av Gunnar Carperius (C) och Jonathan Lindgren (KD) som anmäler att om de hade tjänstgjort hade de anslutit sig till Moderaternas och Liberalernas särskilda uttalande.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på den föreslagna biblioteksplanen, i synnerhet dess fokus på ”biblioteket mitt i byn” och att de lokala biblioteken ska vara det lokala navet för samtal och demokratiutveckling i lokalsamhället. Likaså är det positivt att de lokala biblioteken ska profilera sig ihop med boende i området, och att bibliotekens verksamhet ska vara tillgänglig för alla och rikta sig till unga, liksom till människor som står långt ifrån läsning eller delaktighet i samhället.

Folkbibliotekens samhällsservicefunktion och deras roll som förskolans primära

bibliotek är viktig i stadsdelsområdet, men kan stärkas ytterligare. Det samarbete mellan förskolorna (via läsombuden) och biblioteken som påbörjats ska utvecklas och intensifieras.

Förvaltningen ser fram emot ett samarbete med kulturförvaltningen kring utvecklingen av de lokala biblioteken i stadsdelsområdet och deras roll i den lokala utvecklingen.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 augusti 2016 att godkänna förvaltningens remissvar samt tillägga följande i remissvaret.

Ett bibliotek för alla

Vi välkomnar biblioteksplanen för Stockholm och inspireras av beskrivningarna. Målet om ett bibliotek som ska vara tillgänglig för alla och vara ett naturligt inslag i vår vardag. Ett bibliotek som står för utveckling och som tar plats på olika sätt i människors liv.

I Skärholmen är vi stolta över våra bibliotek. Personalen gör ett fantastiskt jobb, där biblioteken möter upp barn, ungdomar, pensionärer, föreningar osv. Biblioteket har ett nära samarbete med både förvaltning och ideella föreningar.

Vi ser däremot ett behov att utveckla biblioteket i Skärholmen, så att alla får plats och öka förutsättningarna samt stimulera personalens drivkraft, så de kan få möjligheter att utvecklas än mer. Biblioteket har idag en anonym ingång i Skärholmens C, det är inte det första man ser när man kliver in i Skärholmens C.

man får fråga sig fram. Ingången är inte heller särskilt tillgänglig eller välkomnande. Idén som diskuterades med att flytta ner biblioteket till gatuplan som är mer än välkomnade och tillgänglig, det är något som vi ser positivt på!

I nuvarande biblioteket är utrymmet litet för antalet besökare. Vi behöver fler studierum och mötesrum. Våra unga ska inte behöva åka iväg för att plugga. Vi önskar ett ordentligt sagorum. Ett rum för barn som lyfter böckernas inspiration.

Vi ser gärna ett bibliotek som är för alla, som har öppna och slutna ytor, där man kan som idag gå på föreläsning eller annat dylikt.

Vi ser gärna att bibliotekets utformning inspireras av tex Kista bibliotek

eller Göteborgs stadsbibliotek.

Bredäng har en annan karaktär, men där ser vi gärna att vi utvecklar biblioteket så att personalen ska känna sig trygg och att det blir en lugnare oas. Ideellt vore om den kunde bli lite större utan att förlora den geografiska plats den har idag. Den ligger väldigt bra till, vid tunnelbanan och vid kulturskolan.

Vi ser fram emot implementeringen av biblioteksplan 2016-2020

Reservation anfördes av Elisabeth Johnson m.fl. (alla M), Jan Jönsson m.fl. (alla L), ersättare Erik Sihlberg (C) och ersättare Anton Roos (KD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Anton Roos (KD) med stöd av Elisabeth Johnson m.fl. (alla M), Jan Jönsson m.fl. (alla L), Erik Sihlberg (C), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ser positivt på att Kulturförvaltningen genom Stockholms bibliotek agerar för en sammanhållen stad och för att minska skillnader mellan människor i stadens olika delar. Genom detta sammanfaller Stockholms bibliotek och stadsdelsförvaltningens strävan att utjämna människors livschanser och förvaltningen anser att planen är en god utgångspunkt för det vidare arbetet. Skillnaderna i Stockholm visar sig bland annat i Skärholmens stadsdelar. Det är också positivt att barn och unga prioriteras och att det läggs en betoning på likvärdig tillgång till biblioteksverksamhet i staden oavsett läsvana, deltagande i samhället eller kunskaper i svenska.

Bibliotekets vision att vara nära till hands och balansera mellan aktivitetsnivåer ställer krav på funktionella lokaler. Skärholmens bibliotek är placerat på andra våningen i Skärholmens centrum och har inte upplevts som tillgängligt av besökarna. Stadsdelsförvaltningen ser fram emot planerna på att biblioteket får ytterligare yta i markplan, precis under nuvarande placering.

Stadsdelsförvaltningen ser ett stort värde i bibliotekets arbete för förskolorna och förskolebarnens föräldrar. Den uppsökande bibliotekspedagogen är ett välkommet besök. Föräldrarna i förskola och öppen förskola får introduktion till vad biblioteket är samt stöd i att läsa och berätta för sina barn. Bibliotekspedagogen och bibliotekets verksamhet bidrar till att via språket vidga vyer och möjligheten att själv kunna påverka samhället. Även samarbetet mellan Bredängs bibliotek och Kulturskolan är värt att lyfta fram, som ett exempel på möjligheten att väcka förskolebarnens lust att använda språket och ge dem tillgång till nya upplevelser.

Skolbibliotekens handlingsplan fastställs i Stockholm stads skolbiblioteksplan. Målet för skolbiblioteken är att finnas på varje skola och att de ska utformas och vara tillgängliga utifrån elevernas behov. Stadsdelsförvaltningen vill uppmäna till en

uppföljning av skolans arbete med detta uppdrag.

En utveckling av prioriteringen på barn och unga kan vara att etablera ett profilbibliotek för en yngre målgrupp liknande de som finns på Kulturhuset stadsteatern på Sergels torg. En tillfällig sådan profilering sker på Bredängs bibliotek genom att barn- och ungdomsbiblioteket "PUNKTmedis" flyttar in. PUNKTmedis evakueras på grund av ombyggnad av sina lokaler på Medborgarplatsen. Verksamheten och barnbibliotekarierna ska finnas i Bredäng fram till hösten 2018. Förvaltningen kommer att följa hur verksamheten etableras och tas emot.

Det digitala är inte längre en värld vid sidan av den fysiska. Det analoga och det digitala samhället är sammanflätat. Allt fler använder internet och informations- och kommunikationsflödena blir mer och mer individanpassade. Det skapar risk för så kallade filterbubblor, där informationen är filtrerad efter individens intresse, åsikter och användning. Det ställer högre krav på vidgade perspektiv och källkritik, men får också som konsekvens att människor med olika erfarenhet och skiftande bakgrund inte möts. Därför är det hoppfullt att det fysiska kulturevenemanget ges fortsatt stor betydelse, för sammanhållning och gemenskap, enligt Myndigheten för kulturanalys (Rapport 2015:3) Många vill vara med och skapa kultur, äga och finansiera tillsammans.

Stadsdelsförvaltningen vill lyfta fram Skärholmens biblioteks goda samarbete med såväl förvaltningen som olika aktörer i stadsdelarna. Många Skärholmsbor som är aktiva i den idéburna sektorn saknar platser att utöva sitt engagemang på. De har fått utrymme på biblioteket till sina utåtriktade aktiviteter, som utställningar, filmvisningar, teaterföreställningar, poesiuppläsningar, filosofisamtal och möten som utvecklar föreningsdemokratin. Här praktiseras visionen om språk och berättelser, litteratur, bildning och demokrati och här är världen redan större.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss.

Särskilt uttalande gjordes av Bengt Porseby (L), *bilaga 1*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser mycket positivt på att Stockholms bibliotek agerar för en sammanhållen stad och för att minska skillnader mellan människor i stadens olika delar. Att barn och unga prioriteras och att det även läggs en betoning på likvärdig tillgång till biblioteksverksamhet i staden oavsett läsvana, deltagande i samhället eller kunskaper i svenska. Förvaltningen anser att det saknas fokus på vad gäller

tillgänglighet för funktionsnedsatta och ett anpassat utbud för denna målgrupp. Förvaltningen anser att Stockholms stadsbiblioteks fokus på att skillnaderna i Stockholm ska minska är en bra utgångspunkt.

Skillnaderna i Stockholm finns till stor del representerade i stadsdelen Spånga-Tensta och förvaltningen uppskattar stadsbibliotekets fina arbete med förskolor i området. Seniorer utgör, liksom förskola, ett uppdrag vi delar och som nås av de uppsökande verksamheter stadsbiblioteket erbjuder.

En synpunkt från förvaltningen vad gäller implementering av Stockholmstads biblioteksplan, är att stadsdelen Spånga-Tenstas bibliotek mitt i byn, kan behövas rustas vad gäller lokaler. Förvaltningen anser att för möjliggörande av uppdrag och utförande av plan behöver lokaler anpassas därefter, för att skapa en bra arbetsmiljö samt bra förutsättningar för implementering. Förvaltningen anser att upprustning av lokaler är en nödvändig åtgärd för att på ett bra sätt kunna tillgodose de behov som finns i stadsdelen.

Skolbibliotekens handlingsplan fastställs i Stockholms stads skolbiblioteksplan. Det är dock värt att nämna att målbilden för skolbiblioteken, att de ska finnas på varje skola och att de ska utformas och tillgängliggöras utifrån elevernas behov, är viktigt för förvaltningen och det här finns en önskan om uppföljning av skolans arbete med detta uppdrag. Även vad gäller skolbiblioteken saknar förvaltningen en tydlighet i planen vad gäller tillgänglighet för funktionsnedsatta och anpassat utbud för denna målgrupp.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att ställa sig bakom förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av Christoffer Järkeborn m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande anfördes av Erik Jahn (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Leif Kroon (KD) *som ställde sig bakom särskilt uttalande av Erik Jahn (L)*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 juli 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Södermalms stadsdelsförvaltning delar biblioteksplanens syn på bibliotekens viktiga roll vad gäller språk, bildning, litteratur och demokrati. Enligt biblioteksplanen är barn och unga en prioriterad grupp vilket förvaltningen ser positivt på men att även andra målgrupper behöver lyftas fram tydligare.

Förskola

Folkbiblioteken inom stadsdelsnämndsområdet är en viktig samarbetspartner för förskolans verksamhet. De ger barnen tillgång till språk, berättelser och litteratur. Under många år har nämndens förskolor samarbetat med Luma, Tranströmer och Hornstulls bibliotek för att stärka barnens rätt till att möta litteraturens mångfald. Det sker ett nära samarbete mellan bibliotekarierna och pedagogerna, vilket gör att barnens möjlighet till bildning ökar. Förvaltningen ser positivt på ett nära samarbetet med folkbiblioteken inom stadsdelsområdet. Biblioteken och förskolan skulle kunna samarbeta mer för att forma verksamheterna med fokus på barnens behov och önskemål. Ett utökat samarbete med specialiserade bibliotekstyper i andra stadsdelsområden leder till möjligheten att möta upp barngruppernas arbete i till exempel olika projektarbeten med teman.

Äldre och funktionsnedsatta

Generellt sett är äldre personer en grupp som kan räknas som vana biblioteksanvändare, vilket planen nämner och som belyser att de ”ska tas tillvara som viktiga ambassadörer för mötet mellan biblioteket och nya användare”. Även om äldre kan anses vara en central målgrupp så nämns de inte i någon större omfattning i planen. Alla åldrar är viktiga målgrupper och de yngre eller äldres intressen behöver inte stå i motsatsförhållande till varandra. Tvärtom kan det ge positiva effekter.

Avdelningen för äldreomsorg har i projekt ”Salut” samverkat med biblioteket sedan 2013. Målgruppen har varit gäster och boende på två dagverksamheter, ett servicehus och åtta vård- och omsorgsboende. Salutombuden har av biblioteket bjudits in till nätverksträffar med inspirationsföreläsningar och information om vilka resurser som finns på biblioteket, exempelvis lättlästa böcker, talböcker och digitala tjänster. Målsättningen med ”Salut” är att hitta nya samverkansformer och utveckla verksamheten både på biblioteket och i äldreomsorgen. Projektet ska bidra till kulturell stimulans och ökat välbefinnande för äldre som bor på vård- och omsorgsboende eller besöker dagverksamheter, träffpunkter och bibliotek på Södermalm. Salutombuden erbjuder olika litterära aktiviteter utifrån bibliotekens utbud. Under hösten 2016 kommer projektet att utvärderas.

Avdelningen för äldreomsorgen finansierar även biblioteket på Hornstulls servicehus som en del av en kommunövergripande verksamhet, så kallad KÖV inom fritidscentret Tellus. Det besöks av funktionsnedsatta och äldre stockholmare och kan ge mer personlig service.

Merparten av de äldre bor kvar i det egna hemmet och för dem är bibliotekens miljö, tillgänglighet och utbud viktigt och bör tas hänsyn till i planen.

Av bibliotekslagen framgår att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen anser att tillgänglighetsperspektivet för människor med olika funktionsvariationer kan belysas ytterligare i planen.

Ökad digitalisering

I remissen omnämns att den analoga och digitala världen allt mer flätas samman. I takt med den ökade digitaliseringen vore det eftersträvänsvärt att biblioteken i sitt samhällsuppdrag även kunde inkludera fortbildning avseende datakunskap. Det finns stockholmare som av ekonomiska skäl inte har möjlighet att bekosta dator,

internetuppkoppling och andra kringkostnader. Att biblioteken kan tillhandhålla möjlighet att nyttja datorer och internetuppkoppling skulle bidra till att främja förutsättningarna till lika möjligheter för alla samhällsgrupper.

Trygghet och säkerhet

Förvaltningen anser såsom kulturnämnden att det är viktigt att inkludera en strategi för ordningsproblematik i planen i syfte att öka trygghet och säkerhet inom biblioteken.

Sammanfattningsvis ser förvaltningen positivt på att planen ska verka för att utveckla lokala anpassningar utifrån behov och rådande förutsättningar samt att biblioteken i högre utsträckning ska anpassas efter medborgaren. Biblioteken i innerstaden har besökare som inte är folkbokförda i staden eller inom stadsdelsområdet, detta ställer höga krav på flexibilitet och lyhördhet inför besökarnas behov.

Inflyttningen av människor på flykt från andra länder kan även komma att kräva omprioriteringar och nya arbetssätt inom biblioteksverksamheten.

Biblioteksplanen visar på hur biblioteken är en del av stadens vision Ett Stockholm för alla. Stadsdelsförvaltningen anser även att Biblioteksplan för Stockholms bibliotek 2016-2020 bidrar till att tydliggöra bibliotekens uppdrag och samverkan med nämndens verksamhetsområden.

Sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till utveckling av biblioteken, särskilt gällande den utökade uppsökande verksamhet och digitalisering sett ur ett tillgänglighetsperspektiv. Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till denna biblioteksplan för de kommande fem åren. Förvaltningen menar att denna planering skulle fortsätta att utveckla biblioteken på ett positivt sätt i relation till en växande stad med stor inflyttning och planen omfattar en särskild satsning på barn och ungdomar, vilket förvaltningen redan nu ser är en växande grupp besökare i den egna stadsdels biblioteksverksamhet.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 1 september 2016 följande

1. överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. synpunkter från funktionshinderrådet tas med som tillägg till protokollet att delges remissinstansen.

Särskilt uttalande gjordes av Majvi Andersson m.fl. (alla S), Viktor Morawski m.fl. (alla MP) och Emelie Roxby Schüsseleder (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Bressler m.fl. (alla L), *bilaga 1*.

Tillägg till protokollet i form av synpunkter från funktionshinderrådet 2016-08-25.

Rådet instämmer i förvaltningens förslag, men vill därutöver anföra följande.

Människor med funktionsnedsättningar lyser med sin frånvaro i planen. Det finns inga tydliga konkreta strategier eller ideer för att nå personer med olika funktionsnedsättningar trots att det i bibliotekslagen står att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning.

På sidan 9 i planen nämner man att biblioteken ska finnas väl tillgängliga för människor med olika funktionsvariation, ett begrepp som kan avse även andra grupper än personer med funktionsnedsättning. Vi anser därför att det bör finnas ett avsnitt som klart talar om att det är personer med funktionsnedsättning som här avses.

Biblioteksplanen vill utveckla samarbetet med läsombud och förmedlare i bl.a. förskola och äldreomsorg. Det är mycket positivt. Men varför finns inga planer på ökat samarbete med verksamheter för funktionsnedsatta människor, särskilt LSS-verksamheter? Biblioteken har sedan lång tid ett samarbete kring läsombud inom LSS-verksamheter, som är förebild för läsombuden i förskolan. Det samarbetet har försvagats och behöver stärkas över hela staden och måste finnas med i biblioteksplanen. Det samarbetet är en förutsättning för att ge läsmöjligheter för en grupp, som på grund av sin funktionsnedsättning, har allra svårast att få tillgång till det skrivna ordet.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till denna biblioteksplan för de kommande fem åren.

Förvaltningen menar att denna planering skulle fortsätta att utveckla biblioteken på ett positivt sätt i relation till en växande stad med stor inflyttning och planen omfattar en särskild satsning på barn och ungdomar, vilket förvaltningen redan nu ser är en växande grupp besökare i den egna stadsdels biblioteksverksamhet.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till Biblioteksplan 2016-2020.

Reservation anfördes av Therese Carlborg m.fl. (alla M) och Mats Hasselgren (L), *bilaga 1*.

Ersättningsyttrande gjordes av Malin Björk (C) som ställde sig bakom Liberalernas särskilda uttalande.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Biblioteksplanen är väl genomarbetad med sina fyra utvecklingsområden. Särskilt positivt är planens tydliga budskap att möta och samverka med stockholmaren och vikten av medarbetaren som bärare av biblioteksuppdraget. Dessa är förutsättningar för att skapa förtroende mellan bibliotek och människor och möjliggör för att följa trender och samhällsutveckling.

Planen ges substans genom att den tar upp systematisk områdeskartläggning, att biblioteken ska arbeta med att komma i kontakt med nya användare samt att biblioteket ska verka för att vara relevant för fler.

Biblioteket är ett av samhällets viktigaste fria mötesplatser. Stockholm växer som aldrig förr och här behövs det mötesplatser för stockholmaren att både stimulera sin läslust men också för lokal organisering, föreningsliv och för att skapa möjligheter att följa samhällets utveckling. Planen beskriver goda förutsättningar för detta och särskilt positivt är initiativet att tillgängliggöra biblioteket för användare även utanför bibliotekets öppettider. Planen möter på detta sätt upp både ett samtida och framtida Stockholm. Att beakta är dock vem som får tillgång till lokalen utanför öppettiderna. Risker finns att detta endast erbjuds enstaka grupper som utifrån ett snävt perspektiv ses kunna bära detta förtroende. Därav krävs rutiner, teknik och kunskap så att så många som möjligt ska kunna ta del av denna möjlighet.

"Biblioteket mitt i byn" beskriver biblioteksverksamhet utanför biblioteksrummet med exempel som det rörliga biblioteket. Detta möjliggör för spontanitet, nyfikenhet och överraskning. Det skapar en livligare stadsmiljö och ett Stockholm att upptäcka för likväl stockholmaren som stockholmsbesökaren. Det ger även goda möjligheter till samverkan med lokala aktörer och stärker lokalsamhället.

Planen bär en förankring inom barn och ungdomskulturprogrammet Kultur i Ögonhöjd med perspektiven för, av och med barn och unga. Planen lägger vikt vid samverkan mellan biblioteken för att verksamhet ska komma alla besökare till del. En av bibliotekets rådande utmaningar är att möta ungdomar på sin fritid. Det är en målgrupp med utmaning att både nå och skapa långsiktiga relationer till. De arbetssätt som bedrivs på Punkt Medis är ett gott exempel och därifrån går många goda lärdomar att ta med till stadens övriga bibliotek och vidarutveckla.

I arbetet med ungdomar ligger även goda samverkansmöjligheter inom stadens verksamheter så som stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltning, bibliotek och kulturskola. Här finns utvecklingspotential för samverkan i form av kunskapsutbyte, tillgängliggörande av lokaler och resurser för ungdomars egen organisering. Stor vikt bör läggas vid ökad information och tillgängliggörandet av Kulturstöd för unga. Arbetet kräver, likt vad planen beskriver kunskapsutbyte och kompetensutveckling inom biblioteket för att uppnå att bli en attraktiv knypunkt för ungdomars fritid i samspel med övriga generationer.

En del bibliotek har haft stora utmaningar med trygga miljöer och skapa balans med en tolerant ljudnivå. Detta är något som drabbar både besökare och medarbetares vistelse i biblioteksrummet och bör ses över där möjliga förändringar är ombyggnation, renoveringar men också se till att det ibland finns behov av selektivt öppethållande utifrån målgrupp och aktivitet. Därtill medarbetarnas kunskap om yttrandefrihet, för att kunna möta de diskussioner som dyker upp i biblioteksrummet och den samtida analysen av litteraturen.

Att göra biblioteket till en mötesplats där världen är större kräver tillgängliggörande av samtliga lokaler, program och aktiviteter. Inga hinder för rullatorer och rullstolar, hörselslingor, anpassade sittplatser samt bra ledstråk för synskadade samt löpande genusanalyser. Vi vill särskilt uppmärksamma att personer med psykisk och nedsatt intellektuell funktionsförmåga ska få ökad möjlighet att upptäcka och använda bibliotekens alla erbjudanden. För detta kan bibliotekspersonalen behöva ökad kunskap om funktionsnedsättningar samt i bemötandefrågor.

Planen syftar till utökade öppettider, utökad verksamhet, kompetensutveckling och innefattar likväl renovering, ombyggnation och teknisk utveckling för att uppnå sina mål. Detta kommer att kräva biblioteket på resurser i form av ekonomi och frigörande av medarbetares och chefers tid. Det går att ifrågasätta om biblioteket kommer att ha tillräckliga resurser för att genomföra biblioteksplanen.

Biblioteket går in i en större förändringsprocess där alla ska vara med på tåget. Arbetet kommer att skapa utmaningar och innebära prioriteringar i en löpande verksamhet. Här är besökarens delaktighet och upplevelse av biblioteket i en förändringsprocess samt medarbetarens arbetsmiljö av yttersta vikt.

Medarbetaren är planens nyckel och för att öppna dörrar krävs att denne ges tid för bland annat områdesbevakning, kompetensutveckling, lästid, planeringstid, nätverkande, reflektion och framförallt kontakt med stockholmare. Detta blir en utmaning i relation till att samtidigt sköta ett öppethållande. Det är genom att ge medarbetaren mandat och tid för att bära biblioteksuppdraget som stockholmare kommer i direktkontakt med biblioteket som organisation och får möjlighet till att forma och förändra verksamheten utifrån ett användarinflytande.

Planen är ett utvidgande av bibliotekets verksamhet med en högt uppsatt vision. Detta kommer att kräva både resurser och innebära prioriteringar vilket måste kommuniceras likväl internt som externt. För att kunna lyckas krävs det att medarbetaren och stockholmare ges goda förutsättningar och inflytande under denna förändringsprocess.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 17 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Inom koncernen omfattas Kulturhuset/Stadsteaterns profilbibliotek av biblioteksplanen och bolaget har medverkat i utarbetande av planen.

Visionen som inriktningen i planen utgår ifrån lyder som följer: ”I biblioteket tar människan makt över språk, fantasi och kunskap. Här är världen större”. Därutöver anges inriktningar för verksamheten som att biblioteken ska vara för och med fler, vara biblioteket mitt i byn, dvs. bidra till en ”större värld” för stockholmarna och utgöra ett av demokratins viktigaste jobb.

Koncernledningen anser att förslaget till biblioteksplan ligger väl i linje med stadens inriktningsmål som ett Stockholm som håller samman, ett demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart Stockholm. Utifrån samtliga dessa perspektiv kan en utveckling av biblioteken i inner- och ytterstad utgöra en betydelsefull möteplats och bidra till en ökad kunskapsutveckling både hos unga och äldre.

Kulturhuset/Stadsteatern har som ägardirektiv att utveckla stadens profilbibliotek i Kulturhuset till självklara arenor för läsfrämjande och läslust för alla åldrar, vilket koncernledningen bedömer att förslaget till Biblioteksplan 2016-2020 kan bidra till.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Kristina Lutz (M) till förmån för sitt eget förslag:

- Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- Att uppdra åt kulturförvaltningen att komplettera biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anförs nedan

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna, är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att tillgängligheten till stadens biblioteksverksamheter ska öka genom förbättrade öppettider, men också genom att bredda e-boksutlåningen.

Under de senaste åren, innan maktskiftet i staden, satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan tio, då många stockholmare redan är på jobbet eller i skolan. Det skulle därför underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som t ex Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller Brommaplan. Vi tycker även att man bör undersöka möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid.

Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens biblioteksverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre både personal och de biblioteksbesökare som vistas på biblioteken, och försämrar kraftigt

tillgängligheten för alla. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Trots att kulturnämnden verkar vara överens om att ordningsfrågan är viktig när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek, finns inga som helst förslag till åtgärder i den nya biblioteksplanen, vilket är mycket olyckligt.

Att biblioteksutbudet går att nå även digitalt är avgörande för ökad tillgänglighet. Det finns människor som av olika anledningar inte har möjlighet att besöka biblioteken fysiskt, och då är det viktigt att det finns möjlighet att nå biblioteksverksamheterna på distans. Däremot är det fortfarande dyrt för staden att låna ut e-böcker, vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böcker

Särskilt uttalande gjordes av Rasmus Jonlund m.fl (alla L) med ersätтарыttrande från Ulf Lönnberg (KD) enligt följande:

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället.

Vi håller med om mycket av det som presenteras i den nya biblioteksplanen, inte minst delarna om det ökade behovet av digitalisering på biblioteken. Den digitala utvecklingen är något positivt som bör bejakas. Moderna bibliotek ska maximera sitt läsfrämjande uppdrag i både det digitala och fysiska rummet.

Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Stockholms bibliotek rapporterade under första halvåret 2015 lika många incidenter av våld, hot och trakasserier som under hela 2014 enligt siffror från kulturförvaltningen. Det handlar inte om bara folk som pratar ”för högt” utan också om reella hot och brott. Lika lite som vi ska acceptera att människor blir utsatta för våld, hot och trakasserier på torget kan vi naturligtvis göra det på biblioteket. Bibliotek ska vara trygga för alla, oavsett stadsdel. Hot och våld ska aldrig accepteras och bibliotekspersonal måste känna att de får ett fullgott stöd av arbetsgivaren i detta. Det är en självklarhet för varje liberal.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censurens vara eller icke

vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang

Socialnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Isabel Smedberg Palmqvist m.fl. (alla L)

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss är biblioteken ryggraden i bildningssamhället. Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Bibliotek ska vara trygga för alla besökare, oavsett stadsdel.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censuren vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Cecilia Brinck m.fl. (alla M) och Lotta Edholm m.fl. (alla L) enligt följande:

Vi har de senaste åren sett stora och eskalerande ordningsproblem på Stockholms bibliotek. Biblioteken rapporterade under första halvåret 2015 lika många incidenter av våld, hot och trakasserier som under hela 2014 enligt siffror från kulturförvaltningen. Det handlar inte om bara folk som pratar ”för högt” utan också om reella hot och brott. Mot den bakgrunden ter det sig märkligt att utbildningsförvaltningen i sitt utlåtande skriver att ”Folkbiblioteket är en offentlig plats som omfattas av den lagstiftning som gäller för att ordningen ska upprätthållas. Förvaltningen anser inte att detta behöver regleras i en strategiplan för bibliotek.” Hot, våld och ordningsproblem ska aldrig accepteras och bibliotekspersonal måste känna att de får ett fullgott stöd av arbetsgivaren i sitt arbete.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Dennis Wedin m.fl. (alla M) enligt följande.

Vi Moderaterna föreslog att äldrenämnden beslutar att

- Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- Att uppdra åt äldreförvaltningen att komplettera

biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anføres nedan:

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion för såväl unga som äldre. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna. Vi vill dock gärna se att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider, tillgänglighetsanpassar fastigheterna för äldre, men också genom att bredda e-boksutlåningen. Man bör också undersöka möjligheten att utöka öppettiderna såväl morgon- som kvällstid för att fler ska kunna använda sig av verksamheterna.

Trots att det är en viktig fråga när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek så lyser den med sin frånvaro i förslaget till ny biblioteksplan. Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens bibliotekverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre vanliga stockholmare och biblioteksbesökare och försämrar tillgängligheten kraftigt. Moderaterna har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Men ytterst handlar detta om individens ansvar för den gemensamma samhällsmiljön.”

Särskilt uttalande gjordes av Sofia Modigh (KD) och Niklas Källberg m.fl. (alla L) med stöd av ersättaryttrande av Alfred Askeljung (C) enligt följande.

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss kristdemokrater, liberaler och centerpartister är biblioteken ryggraden i bildningssamhället.

Vi håller med om mycket av det som presenteras i den nya biblioteksplanen, inte minst delarna om det ökade behovet av digitalisering på biblioteken. Den digitala utvecklingen är något positivt som bör bejakas. Moderna bibliotek ska maximera sitt läsfrämjande uppdrag i både det digitala och fysiska rummet.

Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Stockholms bibliotek rapporterade under första halvåret 2015 lika många incidenter av våld, hot och trakasserier som under hela 2014 enligt siffror från kulturförvaltningen. Det handlar inte om bara folk som pratar ”för högt” utan också om reella hot och brott. Lika lite som vi ska acceptera att människor blir utsatta för våld, hot och trakasserier på torget kan vi naturligtvis göra det på biblioteket. Bibliotek ska vara trygga för alla, oavsett stadsdel. Hot och våld ska aldrig accepteras och bibliotekspersonal måste känna att de får ett fullgott stöd av arbetsgivaren i detta. Det är en självklarhet.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censurs vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de

principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Likaså saknar vi en skrivning kring civilsamhällets roll i denna biblioteksplan. I en biblioteksplan värt namnet ska civilsamhället nämnas som en självklar samverkanspartner, vilket är fallet i verkligheten ute i biblioteken idag. Vi hade gärna sett ett utvecklande resonemang kring hur civilsamhällets roll i denna viktiga del av kulturpolitiken kan förstärkas.

För oss är det självklart att i en komplett biblioteksplan även värna om tillgängligheten i stadens samtliga bibliotek. Detta gäller för personer med funktionsnedsättning, för föräldrar med barnvagnar, för äldre med rullator eller i rullstol. Menar man allvar att man vill värna demokratin och stärka bibliotekens roll i detta så gäller det att inkludera samtliga medborgare genom en utmärkt tillgänglighet.

Många äldre som vistas på stadens äldreboenden har inte möjlighet att själva besöka biblioteken. Vi saknar ett inkluderande uppdrag till biblioteken att värna den uppsökande verksamheten i stadens äldreboenden. Åter en viktig aspekt av bibliotekens roll i värnandet av demokratin.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Jan Tigerström m.fl. (alla M) enligt följande.

Förslag till beslut:

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att komplettera remissvaret till biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anføres nedan

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider men också genom att bredda e-boksutlåningen.

Under de senaste åren, innan maktskiftet i staden, satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan tio, en tid då många stockholmare är på jobbet eller i skolan. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som t ex Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller Brommaplan. Vi tycker även att man bör underöka möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid.

Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens bibliotekverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre vanliga stockholmare och biblioteksbesökare och försämrar tillgängligheten kraftigt. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Trots att det är en viktig fråga när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek så lyser den med sin frånvaro i förslaget till ny

Att bibliotekens verksamheter finns tillgängliga även digitalt och på distans är bra för ökad tillgänglighet och för att vara verksamheter som går i takt med tiden. Däremot är det fortfarande dyrt med staden att låna ut e-böcker vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böckerna. ”

Särskilt uttalande gjordes av Jonatan Ohlin (L) enligt följande.

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället. Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Även om Bromma varit

relativt förskonat från stök är det viktigt att säkerställa att bibliotek är trygga för alla besökare, oavsett stadsdel.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censuren vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Ersättaryttrande gjordes av Helen Törnqvist (C) enligt följande:

Biblioteken ska vara viktiga mötespunkter och kulturcentra i staden. Även om skillnaderna är stora mellan biblioteken är nytänkandet i den remitterade biblioteksplanen för litet. Biblioteksmiljön ska vara spännande och inspirerande. Centerpartiet vill se att några bibliotek överläts åt personalgrupper eller till privata företag som kan stå för driften av skattefinansierad, avgiftsfri biblioteksverksamhet.

Centerpartiet vill se större variation och engagemang i att utveckla biblioteksmiljön så att den blir attraktiv för fler. Vi vill se bättre öppettider, fler kulturevenemang, bättre kaféer och öppnare gränssnitt till stadens offentliga och kommersiella miljöer.

Centerpartiet ser även gärna mecenatsarbeten där ett företag exempelvis kan gå in och finansiera en viss avdelning mot att få varumärket uppmärksammat i det sammanhanget. Möjligheten att kombinera en kostnadsfri och skattefinansierad biblioteksverksamhet med till exempel kaféverksamhet kan också innebära möjlighet att öppna fler ”mikrobibliotek”, exempelvis i anslutning till kollektivtrafiken.

Civilsamhället är en viktig resurs för att skapa liv i biblioteken och för att nå nya målgrupper. Biblioteken ska hållas öppna för aktiviteter av privata aktörer och civilsamhället. Mobila bibliotek kan skapas i samverkan med föreningslivet t ex idrottsföreningar, men också hos tex öppna förskolan. Nytänkande och goda resultat vad gäller att nå nya, lässvaga målgrupper ska

premieras. Att möta stockholmaren där han eller hon finns är ett motto för ett levande bibliotek.

Centerpartiet vill också att staden har en strategi för att öppna nya stadsdelsbibliotek i nybyggda stadsdelsområden, tex Annedal där vi vill se ett privat bibliotek å det snaraste.

Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Gustav Johansson m.fl. (alla M) enligt följande.

1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
2. Att komplettera remissvaret till biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anføres nedan

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider men också genom att bredda e-bokutlåningen.

Under de senaste åren, innan maktskiftet i staden, satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan tio, en tid då många stockholmare är på jobbet eller i skolan. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som t ex Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller Brommaplan. Vi tycker även att man bör undersöka möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid.

Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett

flertal av stadens bibliotekverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre vanliga stockholmare och biblioteksbesökare och försämrar tillgängligheten kraftigt. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Trots att det är en viktig fråga när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek så lyser den med sin frånvaro i förslaget till ny.

Att bibliotekens verksamheter finns tillgängliga även digitalt och på distans är bra för ökad tillgänglighet och för att vara verksamheter som går i takt med tiden. Däremot är det fortfarande dyrt med staden att låna ut e-böcker vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böckerna.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Backlund (L) enligt följande.

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället. Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Bibliotek ska vara trygga för alla besökare, oavsett stadsdel.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censuren vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Lars Jilmstad m. fl. (alla M) och Peter Öberg (L) enligt följande.

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället. Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Bibliotek ska vara trygga för alla besökare, oavsett stadsdel.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censuren vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Lars Svärd m.fl. (alla M) enligt följande.

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut. Att komplettera remissvaret till biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anføres nedan.

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider men också genom att bredda e-bokutlåningen.

Under de senaste åren, innan maktskiftet i staden, satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera

tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan tio, en tid då många stockholmare är på jobbet eller i skolan. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som till exempel Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller Brommaplan. Vi tycker även att man bör undersöka möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid.

Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens bibliotekverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre vanliga stockholmare och biblioteksbesökare och försämrar tillgängligheten kraftigt. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Trots att det är en viktig fråga när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek så lyser den med sin frånvaro i förslaget till ny

Att bibliotekens verksamheter finns tillgängliga även digitalt och på distans är bra för ökad tillgänglighet och för att vara verksamheter som går i takt med tiden. Däremot är det fortfarande dyrt med staden att låna ut e-böcker vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böckerna.

Särskilt uttalande gjordes av Abit Dundar m.fl. (alla L) och Lars Svärd m.fl. (alla M) enligt följande.

Liljeholmen är en plats där många personer bor och arbetar i och det är en av Stockholms stora trafikknutpunkter. Det saknas en form av kulturellt inslag i stadsdelen. Vi ser därför behov av ett bibliotek i Liljeholmen. Vi anser att frågan är akut och bör prioriteras.”

Särskilt uttalande gjordes av Abit Dundar m.fl. (alla L) enligt följande.

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället. Biblioteksplanen för

2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Bibliotek ska vara trygga för alla besökare, oavsett stadsdel.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censurens vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.”

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation gjordes av Bo Arkelsten m fl (alla M) enligt följande.

- Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- Att komplettera remissvaret till biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anförs nedan.

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte.

För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden.

Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider men också genom att bredda e-boksutlåningen.

Under de senaste åren, innan maktskiftet i staden, satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera

tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan tio, en tid då många stockholmare är på jobbet eller i skolan. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som t ex Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller Brommaplan. Vi tycker även att man bör underöka möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid.

Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens bibliotekverk-samheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre vanliga stockholmare och biblioteksbesökare och försämrar tillgängligheten kraftigt. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Trots att det är en viktig fråga när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek så lyser den med sin frånvaro i förslaget till ny.

Att bibliotekens verksamheter finns tillgängliga även digitalt och på distans är bra för ökad tillgänglighet och för att vara verksamheter som går i takt med tiden. Däremot är det fort-farande dyrt med staden att låna ut e-böcker vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal.

Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böckerna.”

Reservation gjordes av Helen Jäderlund Eckardt (L) enligt följande.

Att som svar på remissen anföra:

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället.

Vi håller med om mycket av det som presenteras i den nya biblioteksplanen, inte minst delarna om det ökade behovet av digitalisering på biblioteken. Den digitala utvecklingen är något positivt som bör bejakas. Moderna bibliotek ska maximera sitt läsförmedlande uppdrag i både det digitala och fysiska rummet.

Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Stockholms bibliotek rapporterade under första halvåret 2015 lika många incidenter av våld, hot och trakasserier som under hela 2014 enligt siffror från kulturförvaltningen. Det handlar inte om bara folk som pratar ”för högt” utan också om reella hot och brott. Lika lite som vi ska acceptera att människor blir utsatta för våld, hot och trakasserier på torget kan vi naturligtvis göra det på biblioteket.

Bibliotek ska vara trygga för alla, oavsett stadsdel. Hot och våld ska aldrig accepteras och bibliotekspersonal måste känna att de får ett fullgott stöd av arbetsgivaren i detta. Det är en självklarhet för varje liberal.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censurens vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Särskilt uttalande gjordes av Kadir Kasirga m. fl. (alla S), Anton Fendert m. fl. (alla MP) och Leif Larsson (V) enligt följande.

Vi i den rödgrönrosa majoriteten instämmer med förvaltningens förslag till beslut och vill därutöver framföra följande;

Biblioteksplanen för Stockholms bibliotek 2016 – 2020 är ett värdefullt dokument för utvecklingen av stadens biblioteksverksamhet. Biblioteken ska stimulera läslust, främja bildning och demokrati och fri åsiktsbildning.

Vi ser också positivt på att biblioteken ska satsa på att komma i kontakt med nya läsare oavsett läsvana, deltagande i samhället eller kunskaper i svenska.

I samarbetet med andra parter ser vi gärna att även föreningslivet uppmärksammas och bjuds in till samverkan och samarbete för att ytterligare stärka uppdraget att främja demokratin.

I arbetet med en sammanhållen stad utgör biblioteken en viktig funktion genom att erbjuda öppna mötesplatser som också bjuder in till en gemenskap för alla. Ett bibliotek för alla bidrar i allra högsta grad till att minska skillnaderna och segregationen i vår stad. Det välkomnar vi i majoriteten.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (alla M) enligt följande.

Att komplettera remissvaret till biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anförts nedan.

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att biblioteken även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider men också genom att bredda e-bokutlåningen.

Under de senaste åren, innan maktskiftet i staden, satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan tio, en tid då många stockholmare är på jobbet eller i skolan. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som t.ex. Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller

Brommaplan. Vi tycker även att man bör undersöka möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid och helger.

Vi saknar även resonemang om hur stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på Stockholms bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens biblioteksverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre vanliga stockholmare och biblioteksbesökare och försämrar tillgängligheten kraftigt. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Trots att det är en viktig fråga när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek så lyser den med sin frånvaro i förslaget till ny biblioteksplan.

Att bibliotekens verksamheter finns tillgängliga även digitalt och på distans är bra för ökad tillgänglighet och för att vara verksamheter som går i takt med tiden. Däremot är det fortfarande dyrt i Stockholm att låna ut e-böcker, vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böckerna.

Särskilt uttalande gjordes av Maria Johansson m.fl. (alla L) enligt följande.

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället. Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Bibliotek ska vara trygga för alla besökare, oavsett stadsdel.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censuren vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Petra Gardos Ek m.fl. (alla M) och Maria Karlman Noleryd (L) enligt följande.

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut och komplettera remissvaret enligt följande; Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss är biblioteken ryggraden i bildningssamhället.

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider men också genom att bredda e-boksutlåningen.

Vi håller med om mycket av det som presenteras i den nya biblioteksplanen, inte minst delarna om det ökade behovet av digitalisering på biblioteken. Den digitala utvecklingen är något positivt som bör bejakas. Moderna bibliotek ska maximera sitt läsfrämjande uppdrag i både det digitala och fysiska rummet.

Under de senaste åren, innan maktskiftet i staden, satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan tio, en tid då många stockholmare är på jobbet eller i skolan. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som t ex Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller Brommaplan. Vi tycker även att man bör underöka möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid.

Att bibliotekens verksamheter finns tillgängliga även digitalt och på distans är bra för ökad tillgänglighet och för att vara verksamheter som går i takt med tiden. Däremot är det fortfarande dyrt med staden att låna ut e-böcker vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böckerna.

Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Stockholms bibliotek rapporterade under första halvåret 2015 lika många incidenter av våld, hot och trakasserier som under hela 2014 enligt siffror från kulturförvaltningen. Det handlar inte om bara folk som pratar ”för högt” utan också om reella hot och brott. Lika lite som vi ska acceptera att människor blir utsatta för våld, hot och trakasserier på torget kan vi naturligtvis göra det på biblioteket. Bibliotek ska vara trygga för alla, oavsett stadsdel. Hot och våld ska aldrig accepteras och bibliotekspersonal måste känna att de får ett fullgott stöd av arbetsgivaren i detta. Det är en självklarhet för varje liberal.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censursens vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Benjamin Dousa m.fl. (alla M) och Amela de la Cruz (L) till förmån för eget förslag enligt följande.

1. Nämnden bifaller delvis förvaltningens förslag till beslut.

2. Nämnden kompletterar remissvaret till biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anförs nedan.

God studiemiljö vid stadens bibliotek

Rinkeby-Kistas bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att kommunens bibliotek även fram-över ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom att bredda e-boksutlåningen. Ny teknik och digitalisering tar sig in i nästan alla delar i våra liv och det är dags att även stadsdelens bibliotek i större utsträckning för ta del av teknikutvecklingen.

Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens bibliotekverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordnings-störningar. Detta drabbar dessvärre vanliga stockholmare och biblioteksbesökare och försämrar tillgängligheten kraftigt. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Trots att det är en viktig fråga när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek så lyser den med sin frånvaro i förslaget.

Att bibliotekens verksamheter finns tillgängliga även digitalt och på distans är bra för ökad tillgänglighet och för att vara verksamheter som går i takt med tiden. Däremot är det fortfarande dyrt för staden att låna ut e-böcker vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böckerna.

Avslutningsvis är det också särskilt viktigt, i ett område som Rinkeby-Kista, att ha god tillgång till studieplatser. Många besöker stadsdelens bibliotek för att studera och få lugn och ro snarare än att låna böcker.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Kristina Lutz m.fl. (alla M) och Jessica Sjönell (L) enligt följande.

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna, är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Den digitala utvecklingen är något positivt som bör bejakas. Moderna bibliotek ska maximera sitt läsfrämjande uppdrag i både det digitala och fysiska rummet. Att biblioteksutbudet går att nå även digitalt är avgörande för ökad tillgänglighet. Det finns människor som av olika anledningar inte har möjlighet att besöka biblioteken fysiskt, och då är det viktigt att det finns möjlighet att nå biblioteksverksamheten på distans. Tyvärr är utbudet av e-böcker smalt då upphovsrättsavtalen är dyra och medför höga kostnader. Det är därmed angeläget att se över dessa avtal, för att vidare kunna bredda utbudet av e-böcker hos biblioteken.

Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censurens vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Utbudet ska inte censureras eller inskränkas av ideologiska, politiska eller religiösa ståndpunkter. Om detta lämnar Biblioteksplanen för 2016-2020 en del att önska.

Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens biblioteksverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre både personal och biblioteksbesökare, och försämrar kraftigt tillgängligheten för alla. Lika lite som vi ska acceptera att människor blir utsatta för våld, hot och trakasserier på torget kan vi göra det på biblioteket. Vi finner det olyckligt att ordningsproblemen inte adresseras i biblioteksplanen för 2016-2020.

Vi i Alliansen värnar om tryggheten på våra bibliotek och vill att de ska fortsätta vara frizoner för personal och besökare.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Elisabeth Johnson m.fl. (alla M), Jan Jönsson m.fl. (alla L), ersättare Erik Sihlberg (C) och ersättare Anton Roos (KD).

Särskilt uttalande gjordes av Anton Roos (KD) med stöd av Elisabeth Johnson m.fl. (alla M), Jan Jönsson m.fl. (alla L), Erik Sihlberg (C).

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras och vi håller med om mycket. För oss kristdemokrater är biblioteken ryggraden i bildningssamhället.

Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska.

Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Stockholms bibliotek rapporterade under första halvåret 2015 lika många incidenter av våld, hot och trakasserier som under hela 2014 enligt siffror från kulturförvaltningen. Det handlar inte om bara folk som pratar ”för högt” utan också om reella hot och brott. Lika lite som vi ska acceptera att människor blir utsatta för våld, hot och trakasserier på torget kan vi naturligtvis inte heller göra det på biblioteket. Bibliotek ska vara trygga för alla, oavsett stadsdel.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censursens vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Likaså saknar vi en skrivning kring civilsamhällets roll i denna biblioteksplan. I en biblioteksplan värt namnet ska civilsamhället nämnas som en självklar samverkanspartner, vilket är fallet i verkligheten ute i biblioteken idag. Vi hade gärna sett ett utvecklande resonemang kring hur civilsamhällets roll i denna viktiga del av kulturpolitiken kan förstärkas.

För oss är det självklart att i en komplett biblioteksplan även värna om tillgängligheten i stadens samtliga bibliotek. Detta gäller för personer med funktionsnedsättning, för föräldrar med barnvagnar, för äldre med rullator eller i rullstol. Menar man allvar att man vill värna demokratin och stärka

bibliotekens roll i detta så gäller det att inkludera samtliga medborgare genom en utmärkt tillgänglighet.

Många äldre som vistas på stadens äldreboenden har inte möjlighet att själva besöka biblioteken. Vi saknar ett inkluderande uppdrag till biblioteken att värna den uppsökande verksamheten i stadens äldreboenden. Åter en viktig aspekt av bibliotekens roll i värnandet av demokratin.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Bengt Porseby (L) enligt följande

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället.

Vi håller med om mycket av det som presenteras i den nya biblioteksplanen, inte minst delarna om det ökade behovet av digitalisering på biblioteken. Den digitala utvecklingen är något positivt som bör bejakas. Moderna bibliotek ska maximera sitt läsfrämjande uppdrag i både det digitala och fysiska rummet.

Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Stockholms bibliotek rapporterade under första halvåret 2015 lika många incidenter av våld, hot och trakasserier som under hela 2014 enligt siffror från kulturförvaltningen. Det handlar inte om bara folk som pratar ”för högt” utan också om reella hot och brott. Lika lite som vi ska acceptera att människor blir utsatta för våld, hot och trakasserier på torget kan vi naturligtvis göra det på biblioteket. Bibliotek ska vara trygga för alla, oavsett stadsdel. Hot och våld ska aldrig accepteras och bibliotekspersonal måste känna att de får ett fullgott stöd av arbetsgivaren i detta. Det är en självklarhet för varje liberal.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censursens vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att

biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Christoffer Järkeborn m.fl. (alla M) enligt följande.

- Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
- Att komplettera remissvaret till biblioteksplanen 2016-2020 enligt vad som anføres nedan

Stadens bibliotek är mycket populära och fyller en viktig funktion inom kulturen såväl som i utbildningssyfte. För att stadens bibliotek även framöver ska vara centrala i stadens kulturverksamheter och bland stockholmarna är det också viktigt att de upplevs som moderna och i takt med tiden. Det är därför positivt att staden, genom ett inkluderande arbetssätt, tagit fram en ny biblioteksplan för de kommande åren för att uppdatera verksamheterna.

Vi vill dock gärna se att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider men också genom att bredda e-boksutlåningen.

Under de senaste åren, innan maktskiftet i staden, satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. Idag öppnar de ordinarie biblioteken först klockan tio, en tid då många stockholmare är på jobbet eller i skolan. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan. Därför vill vi att kulturnämnden ska inleda ett pilotprojekt med morgonöppna bibliotek, där fokus ska vara bibliotek som ligger i anslutning till större knutpunkter som t ex Medborgarplatsen, Gullmarsplan, Kulturhuset, Fridhemsplan, Alvik eller Brommaplan. Vi tycker även att man bör underöka möjligheten att utöka öppettiderna kvällstid.

Vi saknar även resonemang om hur Stockholms stad ska klara av att upprätthålla lag och ordning på stadens bibliotek. Under det senaste året har ett flertal av stadens bibliotekverksamheter fått stänga till följd av omfattande ordningsstörningar. Detta drabbar dessvärre vanliga stockholmare och

biblioteksbesökare och försämrar tillgängligheten kraftigt. Vi har länge drivit på för att staden ska kunna ta in ordningsvakter för att förebygga oroligheter och förhindra ordningsstörningar. Trots att det är en viktig fråga när vi diskuterar tillgängligheten till stadens bibliotek så lyser den med sin frånvaro i förslaget till ny.

Att bibliotekens verksamheter finns tillgängliga även digitalt och på distans är bra för ökad tillgänglighet och för att vara verksamheter som går i takt med tiden. Däremot är det fortfarande dyrt med staden att låna ut e-böcker vilket grundar sig i dyra upphovsrättsavtal. Vi anser att staden bör se över möjligheten att omförhandla avtalen i syfte att få ner kostnaderna och i förlängningen också öka utlåningen av e-böckerna.

Särskilt uttalande gjordes av Erik Jahn (L) enligt följande:

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället. Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Bibliotek ska vara trygga för alla besökare, oavsett stadsdel.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censuren vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Tillägg till protokollet i form av synpunkter från funktionshinderrådet 2016-08-25.

Rådet instämmer i förvaltningens förslag, men vill därutöver anföra följande.

Människor med funktionsnedsättningar lyser med sin frånvaro i planen. Det finns inga tydliga konkreta strategier eller idéer för att nå personer med olika funktionsnedsättningar trots att det i bibliotekslagen står att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning.

På sidan 9 i planen nämner man att biblioteken ska finnas väl tillgängliga för människor med olika funktionsvariation, ett begrepp som kan avse även andra grupper än personer med funktionsnedsättning. Vi anser därför att det bör finnas ett avsnitt som klart talar om att det är personer med funktionsnedsättning som här avses.

Biblioteksplanen vill utveckla samarbetet med läsombud och förmedlare i bl.a. förskola och äldreomsorg. Det är mycket positivt. Men varför finns inga planer på ökat samarbete med verksamheter för funktionsnedsatta människor, särskilt LSS-verksamheter? Biblioteken har sedan lång tid ett samarbete kring läsombud inom LSS-verksamheter, som är förebild för läsombuden i förskolan. Det samarbetet har försvagats och behöver stärkas över hela staden och måste finnas med i biblioteksplanen. Det samarbetet är en förutsättning för att ge läsmöjligheter för en grupp, som på grund av sin funktionsnedsättning, har allra svårast att få tillgång till det skrivna ordet.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Majvi Andersson m.fl. (alla S), Viktor Morawski m.fl. (alla MP) och Emelie Roxby Schüsseleder (V) enligt följande.

Stockholmarnas tillgång till kultur och eget kulturskapande ska öka. Förslaget på ny biblioteksplan visar hur biblioteken spelar betydande roller i detta och stadens övergripande arbete i linje med vision 2040 – Ett Stockholm för alla. Stockholms bibliotek är och ska vara öppna institutioner som gynnar demokrati och gemenskap samt bidrar till kunskap och läsning. Biblioteken är och ska också vara inkluderande och utvecklas i nära dialog med stockholmare och samarbetspartners. Vidare ska skolbibliotekens roll stärkas och folkbiblioteken nå fler. Biblioteksplanen ligger till grund för bibliotekens fortsatta målgruppsarbete. Biblioteksverksamheternas breda utbud möjliggör något angeläget för alla förutsatt att tilltalet är det rätta, vid rätt tidpunkt och på rätt plats. Vi ser särskilt fram emot utvecklingen av det rörliga biblioteket samt uppdragsbiblioteken, med dess möjligheter till nya former av uppsökande verksamhet, exempelvis samarbeten med förskolor, kriminalvård, arbetsplatser och äldreboenden samt genom spontana besök av biblioteket på platser där människor rör sig. Då biblioteksplanen avser stadens samlade

biblioteksverksamhet ser vi fram emot en bred remittering av ärendet och därmed värdefulla inspel från stadsledningskontoret, nämnder och bolag innan planen antas av fullmäktige. Biblioteksverksamhet har stor betydelse för exempelvis äldreboende och förskolor samtidigt som den är beroende av en rad andra nämnders beslut och förhållningssätt kring exempelvis stadens IT-struktur och stadsdelars trygghetsarbete.

Biblioteken är en central resurs i stadens arbete för ett Stockholm för alla.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Bressler m.fl. (alla L), *bilaga 1*.

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu äntligen presenteras. För oss liberaler är biblioteken ryggraden i bildningssamhället. Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska. Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Bibliotek ska vara trygga för alla besökare, oavsett stadsdel.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censuren vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. För oss liberaler är det självklart att biblioteken finns till för att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information – och att de ska göra det även fortsättningsvis. Kring demokrati, yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Therese Carlborg m.fl. (alla M) och Mats Hasselgren (L) enligt följande.

- att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut
- att därutöver anföras

Det är positivt att en ny biblioteksplan nu presenteras och huvuddragen i dokumentet är bra. Bibliotek fyller en viktig funktion för bildning i samhället.

Mycket av det som presenteras i den nya biblioteksplanen är positivt, inte minst delarna om det ökade behovet av digitalisering på biblioteken. Den digitala utvecklingen bör bejakas. Moderna bibliotek ska klara av sitt läsfrämjande uppdrag i såväl det digitala som det fysiska rummet.

Biblioteksplanen för 2016-2020 lämnar dock en del att önska.

Ordningsproblemen och bristen på trygghet är en av de största utmaningarna för Stockholms bibliotek framöver, och vi hade gärna sett att biblioteksplanen på något sätt adresserade dessa problem och kom med förslag på hur de kan lösas. Stockholms bibliotek rapporterade under första halvåret 2015 lika många incidenter av våld, hot och trakasserier som under hela 2014 enligt siffror från kulturförvaltningen. Det handlar inte om bara folk som pratar ”för högt” utan också om reella hot och brott. Lika lite som vi ska acceptera att människor blir utsatta för våld, hot och trakasserier på torget kan vi naturligtvis göra det på biblioteket. Bibliotek ska vara trygga för alla, oavsett stadsdel. Hot och våld ska aldrig accepteras och bibliotekspersonal måste känna att de får ett fullgott stöd av arbetsgivaren i detta.

Det är också viktigt att i biblioteksplanen ta upp den mer övergripande diskussionen om vad som är en god bibliotekskultur och hur biblioteken ska förhålla sig till dem som inte följer den. Detta är självklart när det gäller trakasserier och våld, men även gällande andra normkonflikter skulle en diskussion vara önskvärd. Hur ställer sig Stockholms stad till den omdiskuterade ”tysthetsnormen”? Hur bör utåtagerande ungdomar eller ovana biblioteksbesökare behandlas - med en accepterande eller en tillrättavisande attityd? Hur skapas en långsiktigt attraktiv och funktionell biblioteksmiljö som kan utgöra både stöd för dem med behov och lockelse för dem med bristande intresse? Dessa frågor förtjänar att belysas i planen.

Biblioteken ska värna yttrandefriheten. Utbudet ska inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa synpunkter. Den senaste tiden har det förts många diskussioner om censuren vara eller icke vara på biblioteken, exempel i närtid är diskussionerna kring Tintin och Lilla Hjärtat. Censuren är bedräglig som politiskt verktyg då den gör våld på de principer som är det fria samhällets utgångspunkt, fria människors förmåga, rätt att ha fri tillgång till information och fritt uttrycka sina åsikter. Om detta skrivs ingenting i biblioteksplanen. Bibliotekens syfte är att tjäna allmänheten genom fri tillgång till information - även sådan som faller utanför det som är politiskt opportunt eller allmänt kulturellt accepterat. Kring demokrati,

yttrandefrihet och åsiktsbildning hade vi därför önskat ett mer utförligt resonemang.